

HEERHUGOWAARD *STAD VAN KANSEN*

STRUCTUURVISIE 2020

HEERHUGOWAARD

STAD VAN KANSEN

STRUCTUURVISIE 2020

versie 1 juni 2011

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding	
1.2	Ambitie	
1.3	Doel van de structuurvisie	
1.4	Leeswijzer	
2	De kleur van Heerhugowaard	12
2.1	Inleiding	
2.2	Heerhugowaard Leeft	
2.3	Landschap met Identiteit	
2.4	Heerhugowaard Ondernemend	
3	Toekomstige ontwikkelingen	60
3.1	Hoofdpijnen van de structuurvisie	
3.2	Opgave wonen	
3.3	Opgave economie en werkgelegenheid	
3.4	Opgave maatschappelijke ontwikkelingen	
3.5	Opgave mobiliteit	
3.6	Opgave groen en water	
3.7	Opgave duurzaamheid & milieu	
4	Uitvoeringsprogramma Structuurvisie	90
4.1	Grondexploitatie en verevening	
4.2	Uitvoeringsagenda	
	Bijlagen	98
	<ul style="list-style-type: none"> • Thema's en projecten openbare buitenruimte • Verantwoording van het proces rondom de totstandkoming van de definitieve versie • Naslagwerk gemeente Heerhugowaard • Werkgroep Structuurvisie	

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Dit is de Structuurvisie Heerhugowaard 2020, met uitgangspunten en richtlijnen voor de ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente.

Op 1 juli 2008 is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) van kracht geworden. De structuurvisie is een (wettelijk verplichte) brede visie op de toekomst van de gemeente en vormt het kader voor alle ruimtelijke ontwikkelingen. De structuurvisie geeft richting aan zowel de wijze waarop delen van het gemeentelijk grondgebied worden ontwikkeld, als aan de eisen die daaraan worden gesteld. In de structuurvisie komen de ambities van de verschillende beleidsterreinen samen. De doelen en wensen worden vervolgens vertaald in een uitvoeringsprogramma.

De nieuwe structuurvisie is een actualisering van het Structuurbeeld Heerhugowaard 2005-2015. Het structuurbeeld is vastgesteld in 2004 als ruimtelijke vertaling van de stadsvisie 'Heerhugowaard, Stad van Kansen', die in 2001 en 2002 in samenspraak met inwoners, belangenorganisaties en ondernemers tot stand is gekomen.

In dat structuurbeeld zijn de volgende kansen voor Heerhugowaard uitgewerkt:

- Het completeren van de gemeente; afmaken waar we mee begonnen zijn.
- Het creëren van samenhang en eenheid in de gemeente.
- Het bieden van een thuisbasis in plaats van een uitvalsbasis, met de bijbehorende voorzieningen en vertier (een eigen identiteit).
- Het verenigen van dorpse waarden (groen, ruimte, kleinschaligheid, veiligheid en geborgenheid) en stadse waarden (Stadshart, zorgvoorzieningen en vertier).
- Het landelijk gebied landelijk en open houden.
- Verdere regionalisering zonder daarbij het karakter als individuele gemeente te verliezen.

Deze kansen zijn in het structuurbeeld vertaald naar acties en projecten. Anno 2011 zijn al veel van deze acties uitgevoerd. Heerhugowaard heeft aantrekkelijke woonmilieus, een goed werkklimaat, een Stadshart in ontwikkeling en veel ruimte, water en groen. Hoewel de thema's uit de stadsvisie nog steeds actueel zijn, is het structuurbeeld aan een actualisatie toe.

Heerhugowaard is de afgelopen jaren mede in het kader van het VINEX-beleid sterk gegroeid. Naar verwachting zal het inwoneraantal groeien tot 57.000 in 2020. Heerhugowaard gaat een nieuwe fase in. Het groeitempo neemt af. De bevolking is kinderrijk en de leeftijdsgroep tussen de 30 en 40 jaar is groot. Het aantal ouderen groeit de komende jaren fors, waarmee Heerhugowaard sterker vergrijst dan gemiddeld in Nederland. Dit heeft zijn weerslag op het woningbouwprogramma en de voorzieningenstructuur van Heerhugowaard.

Met de ontwikkeling van de Stad van de Zon is het thema duurzaamheid steeds belangrijker geworden. Het ontwikkelen van plannen vanuit een integrale duurzaamheidsgedachte is een steeds groter gemeen(telijk) goed geworden. De vertaling daarvan is terug te zien in deze structuurvisie. De groei van Heerhugowaard en de manier waarop dat gebeurt, zorgt voor een meer prominente positie binnen de Regio Alkmaar aan de noordzijde van de Randstad. De regiogemeenten bundelen meer en meer de krachten om gezamenlijke ambities uit te dragen en vooruit te komen. Heerhugowaard is daarin zeer actief. Deze structuurvisie sluit daar volledig bij aan.

Het in 2004 vastgestelde Structuurbeeld

1.2 Ambitie

Heerhugowaard streeft naar een sociaal, economisch en ecologisch duurzame toekomst.

Mensen maken de gemeente. Heerhugowaard streeft naar een sociaal duurzaam functionerende gemeenschap waarbij inwoners zich betrokken voelen bij ontwikkelingen in de gemeente, kinderen en jongeren zich op een prettige en goede manier ontwikkelen, ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven en migranten goed inburgeren. Dit begint in de wijken, met een goed voorzieningenaanbod in de wijkcentra dichtbij huis. Daarbij is het versterken van de betrokkenheid van de burgers uitgangspunt.

Heerhugowaard heeft de ambitie om zich te ontwikkelen tot één van de eerste energieneutrale gemeenten van Nederland. Het gaat hierbij om het terugdringen van het directe energiegebruik voor wonen, werken en mobiliteit en het opwekken van duurzame energie.

Heerhugowaard zoekt duurzaamheid niet alleen in een verantwoord energieverbruik. Ook op andere terreinen kent de gemeente hoge ambities.

Met het nieuwe Stadshart in ontwikkeling krijgt Heerhugowaard ook een steeds aantrekkelijkere positie in de regio op het gebied van cultuur, vrije tijd en winkelaanbod.

Opening van Stad van de Zon

Als het gaat om verkeer heeft Heerhugowaard de ambitie om de individuele mobiliteitsvrijheid te behouden en waar mogelijk te vergroten, waarbij een goede balans wordt gevonden tussen leefbaarheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Er wordt ingezet op duurzame vervoerswijzen, zoals de fiets, het openbaar vervoer en elektrische auto's. Een geoptimaliseerde afstemming van de vervoersmodaliteiten en het creëren van de daarbij behorende voorzieningen moet de mobiliteit in Heerhugowaard verduurzamen.

Heerhugowaard zet zich samen met de regio in voor een evenwichtige woon-werkbalans. Nieuwe bedrijvigheid is welkom. De diversiteit binnen de gemeente en de regio zorgt voor aantrekkelijke vestigingsmogelijkheden voor elk bedrijf op de juiste plaats.

Een aantal gebieden zal de komende tijd van kleur veranderen. De ontwikkeling van De Draai, Broekhorn en De Vork is in gang gezet. Op kleinere schaal zal er herstructurering plaatsvinden, zowel op bedrijventerreinen als in de wijken. Op deze wijze kan Heerhugowaard goed inspelen op veranderingen in de samenleving. Het Heerhugowaardse Stationsgebied is het komende decennium een groot nieuw (her)ontwikkelingsgebied.

Naast het levendige Stadshart, de centrum-, stations- en bedrijfszone is voor de leefbaarheid van Heerhugowaard het behoud van rust en ruimte in de wijken en het open agrarische landelijke gebied belangrijk. De recreatieve waarde van het landschap mag niet worden onderschat.

De agrarische bedrijvigheid wordt gestimuleerd door een vitaal recreatief platteland te creëren met meer recreatieve activiteiten, fiets- en wandelroutes en functiecombinatie in vrijkomende agrarische bebouwing. Het open agrarische gebied is en blijft vooral agrarisch. De ontwikkelingsmogelijkheden in de linten voor alternatieve functies zijn hier beperkt. Open zichtlijnen vanaf de linten zijn waardevol.

Er is veel aandacht voor het behoud en de verbetering van bestaande natuurlijke waarden. Afval wordt zoveel mogelijk aan de bron gescheiden. Het Waterplan Heerhugowaard voorziet in concrete maatregelen voor een gezond en duurzaam polderwatersysteem. Heerhugowaard heeft kwaliteit, niet alleen omdat de ecologische, groen- en waterstructuur de oorspronkelijke cultuurhistorische patronen volgen, maar ook omdat de historische linten als basis dienen voor toekomstige ontwikkelingen.

Heerhugowaard staat daarbij niet op zichzelf. Heerhugowaard is een belangrijke speler in Regio Alkmaar. De combinatie van stad en natuur geven Heerhugowaard identiteit: met stadse voorzieningen binnen de stedelijke kern en het landelijke gebied als groene contramal. Als Millenniumgemeente kijkt Heerhugowaard verder over haar grenzen door bijvoorbeeld de kennis over een duurzame samenleving te exporteren.

Heerhugowaard is op weg naar een duurzame toekomst.

't Waarderhout duurzaam herstructureren

1.3 Doel van de structuurvisie

Het doel van de structuurvisie is het schetsen van de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Heerhugowaard voor de komende tien tot vijftien jaar. Het behelst een visie op zowel het stedelijke als het buitengebied van de gemeente. De structuurvisie is een basis voor het beleid en de projecten die de komende jaren op het gebied van wonen, economie en werkgelegenheid, mobiliteit, voorzieningen, groen, water en milieu worden ontwikkeld.

Een koers op hoofdlijnen betekent dat voor belangrijke (ruimtelijke) ontwikkelingen in de gemeente richting wordt bepaald, maar ook dat bouwstenen en randvoorwaarden worden aangeleverd voor nadere uitwerking.

In de structuurvisie worden de verschillende opgaven voor de komende jaren benoemd, met elkaar in verband gebracht en van een financieel kader voorzien. Duurzaam betekent in dit verband ook realistisch en haalbaar.

1.4 Leeswijzer

De ambitie van Heerhugowaard om in 2030 een energieneutrale gemeente te zijn loopt als een rode draad door de hoofdstukken.

Hoofdstuk twee beschrijft het huidige Heerhugowaard en de wijze waarop duurzaamheid een rol speelt in de ruimtelijke ordening.

Wat is de **kleur van Heerhugowaard**? Dit is het vertrekpunt: wat was de visie, wat is er bereikt op dit moment. Dit gebeurt aan de hand van de drie elementen van duurzame ontwikkeling:

‘People, Planet, Prosperity’

Deze elementen zijn ook leidend voor de structuurvisiekaart.

Hoofdstuk drie beschrijft de visie in hoofdlijnen aan de hand van de verschillende opgaven op het gebied van wonen, economie en werkgelegenheid, maatschappelijke voorzieningen, mobiliteit, groen en water en milieu.

Hoofdstuk vier gaat in op de financiële uitvoerbaarheid van de plannen. Er wordt ingegaan op de mogelijkheden die de Wet ruimtelijke ordening biedt. Hierbij wordt de link gelegd met de gemeentelijke Nota Bovenwijkse Kosten en de Meerjarenprognose Grondexploitaties.

De Middenweg is een belangrijke structuurdrager

DE KLEUR VAN HEERHUGOWAARD

Stad van de Zon als visitekaartje van de duurzame ambities van Heerhugowaard

2.1 Inleiding

Duurzame ontwikkeling is niet meer weg te denken in hedendaagse planvorming. Er is een groeiende bewustwording van de waarde van een schone, gezonde, veilige en duurzame wereld van vandaag die morgen met een gerust hart aan onze kinderen kan worden doorgegeven.

Heerhugowaard stimuleert inwoners en bedrijven om milieubewust te handelen; duurzaam bouwen, schoon vervoeren en investeren in gezonde bedrijvigheid. Heerhugowaard wil een duurzame sociale vitale stad worden. Heerhugowaard gebruikt de 'duurzaamheidsdriehoek' People, Planet, Prosperity bij de beoordeling van ontwikkelingen. Hierbij zijn drie elementen essentieel: de mens, de natuur en de welvaart en het welzijn. De achterliggende gedachte hierbij is altijd, dat er sprake is van een duurzame ontwikkeling als één of meer kapitalen (People, Planet, Prosperity) groeit, zónder dat dit ten koste gaat van een ander kapitaal.

Zonnepanelen dragen bij aan de bewustwording over duurzaam handelen

De ambitie is om rond 2030 één van de eerste energieneutrale gemeenten van Nederland te zijn. 'Energie-neutraal' is de situatie waarbij over een jaar gemeten het fossiel energiegebruik en de daaraan gerelateerde CO₂-emissies binnen het grondgebied van een gemeente ten hoogste nul is: er wordt niet meer energie gebruikt dan vanuit duurzame bronnen aan het systeem wordt toegeleverd.

Voorbeelden van duurzame ontwikkeling zijn de energieneutrale woonwijk Stad van de Zon, de toekomstige wijk De Draai en bedrijventerrein De Vork, maar ook de herontwikkeling van het Stationsgebied waar duurzaam (openbaar) vervoer centraal staat. Ook investeert Heerhugowaard in windenergie, zonnepanelen, robuuste watersystemen, ecologische oevers, een gemeenschappelijk energie-dienstenbedrijf en het klimaatbos. Op sociaal gebied realiseert de gemeente brede scholen, woonservicegebieden en wijkcentra.

De paragraaf '**Heerhugowaard Leeft**' heeft het thema *mensen* als basis en geeft het sociaal-culturele kapitaal van Heerhugowaard weer. Hierbij passen termen als gezondheid, onderwijs, veiligheid, wonen, recreatie en toerisme, maar ook kunst en cultuur.

De paragraaf '**Landschap met Identiteit**' is gebaseerd op het thema *aarde* en beschrijft het ecologisch kapitaal. Hierbij is aandacht voor groen, water, lucht, natuur, landschap, milieu, beeldkwaliteit, cultuurhistorie en archeologie.

De paragraaf '**Heerhugowaard Ondernemend**' is gebaseerd op het thema *welvaart*. In deze paragraaf is aandacht voor de economie, werkgelegenheid, mobiliteit, bereikbaarheid -zowel intern als extern- en de positionering in de regio.

Heerhugowaard Leeft

Landschap met Identiteit

Heerhugowaard Ondernemend

2.2 Heerhugowaard Leeft

Ambitie

Heerhugowaard streeft er naar om op een duurzame wijze uit te groeien tot een sociaal vitale stad en platteland. Heerhugowaard leeft!

In Heerhugowaard is voldoende ruimte om te wonen. Tot 2020 is woningbouw mogelijk in De Draai, Broekhorn, Stad van de Zon en het Stadshart. De plandelen III en IV van de Stad van de Zon en enkele appartementencomplexen in het Stadshart worden afgerond. De nieuwbouwlocaties Broekhorn en De Draai worden ontwikkeld.

Er is veel aandacht voor de kwaliteit van het wonen. De ontwikkeling van duurzame wijken staat voorop. In de stad zijn allerlei locaties in ontwikkeling en zullen zich de komende jaren nieuwe locaties aandienen. Hierbij spelen we in op de veranderende wensen van de bevolking. Bij de ontwikkeling van duurzame wijken is een slag te slaan in de bestaande woningvoorraad, zowel qua energieprestatie als gebruiks- en toekomstwaarde.

Het vernieuwde Stadshart

De gemeente wil bij het verbeteren van de leefbaarheid van de wijken de burgers en maatschappelijke partners actief betrekken. De gemeente zet in op wijkontwikkeling. Er zijn goede resultaten bereikt met het project 'Kompass op de Noord' en onlangs is de 'Wijkvisie Rivierenwijk' vastgesteld. Bij wijkontwikkeling is er aandacht voor de inrichting van de publieke ruimte maar ook voor bijvoorbeeld het integraal jongerenwerk. De inspanningen zijn gericht op het verbeteren van de betrokkenheid bij en waardering van bewoners voor hun eigen omgeving.

Burgers moeten ongeacht of zij beperkingen ondervinden kunnen participeren in maatschappelijke activiteiten. Dit betekent dat bij de ontwikkeling van plannen op alle beleidsterreinen rekening wordt gehouden met alle burgers. Het stimuleren van en vertrouwen op eigen kracht zal daarbij steeds belangrijker worden.

De inrichting van de publieke ruimte wordt zodanig dat er ruime mogelijkheden zijn om te wandelen, te spelen en elkaar te ontmoeten. In nieuwbouwwijken is het van belang dat de stedenbouwkundige structuur bijdraagt aan het bevorderen van sociale samenhang door, waar maar enigszins mogelijk, ruimte zodanig te bestemmen dat het bijdraagt aan ontmoeting. Hierdoor wordt de kans op publieke familiariteit en sociaal toezicht groter. Het zichtbaar maken en houden van de lokale cultuurhistorie levert ook een belangrijke bijdrage aan de lokale identiteit en het thuis voelen van inwoners.

De voorzieningen blijven goed en veilig bereikbaar, bruikbaar, toegankelijk en centraal gelegen. Voor de spreiding van de voorzieningen worden efficiency en bereikbaarheid tegen elkaar afgewogen. De gemeente vindt het van belang dat de basale ontmoetingsfunctie in iedere gebiedsdeel (zie gebiedsdeelkaart op pagina 18) aanwezig is. Dit kan in een wijkcentrum, maar ook in sportkantine, kerken, scholen, zorginstellingen of seniorencomplexen. De buurtcentra en het subcentrum Centrumwaard spelen daarom een belangrijke rol in de leefbaarheid van de wijken.

Daar waar het gaat om de P's van economie en mensen zijn het Stadshart en het Stationsgebied te beschouwen hoogwaardige en aantrekkelijke voorzieningen. Deze gebieden vervullen daarbij als een levendig, attractief en herkenbaar centrum een essentiële functie.

Het Stadshart heeft als hoofdcentrum een rol voor de hele stad en heeft tevens aantrekkingskracht op de regio. De moderniseringsslag die bijna is afgerond zorgt ervoor dat het Stadshart klaar is voor de toekomst. Het aangrenzende Stationsgebied kan zich ontwikkelen tot een hoogwaardig woon-werkmilieu rondom een belangrijke vervoersknoop, waar tevens plek is voor nieuwe stedelijke voorzieningen en een aantal opleidingsmogelijkheden. Want het zijn niet alleen de voorzieningen en het woningaanbod die een stad aantrekkelijk maken om in te (blijven) wonen. Werkgelegenheid en opleidingsmogelijkheden – in combinatie met een optimale bereikbaarheid – zijn eveneens belangrijke vestigingscriteria. Het Stationsgebied heeft de potentie om te transformeren tot een hoogdynamische zone die plaats biedt aan hoger beroepsonderwijs én een bijpassend woon-werkmilieu. Dat alles perfect ontsloten door het openbaar vervoer en de N242. Hierdoor ontstaat als het ware een rode loper van bijzondere voorzieningen rond de Zuidtangent, waarmee het Stadshart en het Stationsgebied een enorme schaa sprong maken.

Ontwikkelingen moeten aansluiten op de woonwensen van de Heerhugowaarder: herstructurering Olmenlaan

Woonwensen

Ten behoeve van nieuwbouwwijk De Draai is gemeentebreed onderzocht wat de Heerhugowaarder kenmerkt en wat de woonwensen zijn. Heerhugowaard heeft volgens de bewoners een krachtige, eenduidige identiteit: het suburbane woonwijkmilieu. Men heeft er de sociale contacten en men waardeert de homogeniteit. Homogeniteit wil echter niet zeggen dat er niet aan diversiteit gewerkt kan en moet worden.

Het woningaanbod binnen het suburbane milieu mag van de Heerhugowaarder wat gevarieerder. De koopkracht is toegenomen en zal verder toenemen. Hierdoor komt er meer ruimte voor twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen in plaats van de standaard rijwoningen zoals er al zoveel zijn. De starter vraagt een eengezinswoning met drie of meer kamers, het liefst een koopwoning.

Een belangrijk aspect is de hang naar het 'dorpse' wat samenhangt met de constatering dat de Heerhugowaarder meer dan gemiddeld een leefstijl heeft die gekenmerkt wordt door geborgenheid en zekerheid. Een leefstijl die weliswaar groepsgericht is, maar binnen een relatief kleine kring van familie, vrienden en/of burens waarmee intensief contact is. Privacy is erg belangrijk en de Heerhugowaarder trekt zich graag terug in de eigen woning.

Naast de vraag naar een kwalitatief hoogwaardig milieu met grondgebonden woningen is er een groeiende vraag naar appartementen en bijkomende voorzieningen. Er is ruimte om rond de voorzieningencentra te denken aan een milieu met hogere dichtheid en een meer stedelijke aard. Dit zal niet alleen recht doen aan de sociale diversiteit, maar ook aan de fysieke.

Gezien de koopkrachtontwikkeling in Heerhugowaard is er voldoende potentieel om een kwalitatief hoogwaardiger milieu te bieden. Dit is ook nodig om te voorkomen dat de mensen hun woonwensen elders gaan vervullen omdat hetgeen geboden wordt niet aansluit op de behoefte.

Met het oog op de vergrijzing is het zaak om de woningen goed toegankelijk te maken voor ouderen en voor het adequaat verlenen van zorg. Dit zal dan niet alleen gelden voor appartementen, maar ook voor grondgebonden woningen. Door variatie aan te brengen in de woningtypen wordt de verschillende doelgroepen de mogelijkheid geboden in Heerhugowaard te blijven.

Mogelijkheden voor woningbouw

Heerhugowaard heeft veel bouwplannen in de pijplijn, goed voor zeker 5.000 woningen. Het restant van de kwantitatieve woningbouwopgave, zoals vastgelegd in de Beleidsnota Wonen, is tot 2015 minimaal 2.350 en maximaal 3.350 woningen. De Heerhugowaardse woningbehoefte aan de hand van de laatste provinciale berekeningen bedraagt 2.100 woningen tot 2015. Dat is minder dan waar tot voor kort rekening mee werd gehouden. Tot 2020 zijn volgens de provincie in Heerhugowaard 3.800 nieuwe woningen nodig.

Momenteel wordt gewerkt aan 2.300 woningen voor oplevering tot 2015. Tussen 2015 en 2020 worden 1.800 woningen gebouwd. Er wordt dus gewerkt aan 300 woningen meer dan volgens de provincie nodig zal zijn in Heerhugowaard. Daarnaast is er nog niet ingeplande plancapaciteit van ongeveer 700 woningen. In 2011 wordt de Regionale Woonvisie geactualiseerd. Hierin staan de afspraken over verdeling van de regionale woningbouwopgave.

Voorafgaand hieraan wordt in overleg tussen Regio Alkmaar en de provincie het Regionaal Actie Programma voor wonen (RAP) opgesteld. De actualisering van de Regionale Woonvisie zal hierop gebaseerd zijn. Heerhugowaard onderkent het belang van regionale afstemming, ook op het vlak van woningbouw, en zal zich conformeren aan de hierin te maken afspraken, zoals ze dat ook met de huidige Regionale Woonvisie heeft gedaan.

Op dit moment is tweederde van de emissieneutrale wijk De Stad van de Zon gereed. Verder wordt er gebouwd op diverse binnenstedelijke locaties, zoals het Stadshart, De Horst, Poort Halfweg in Centrumwaard en het Tamarixplantsoen, maar ook in De Noord aan de Plaetmanstraat. De nog niet ingeplande plancapaciteit betreft met name locaties in het Stadshart, plandeel 3 van Stad van de Zon en het Tamarixplantsoen.

Aantrekkelijke woonmilieus: Schilderswijk

Aantrekkelijke woonmilieus: Stad van de Zon

Wonen aan het stadspark

De komende jaren ziet Heerhugowaard haar woningbouwprogramma vooral in de uitbreidingsgebieden Stad van de Zon, De Draai en Broekhorn gerealiseerd. Met de Stad van de Zon als belangrijk boegbeeld zetten we in op de ontwikkeling van duurzame wijken.

Vanuit de basisdoelstelling om te voorzien in passende woonruimte voor iedere Heerhugowaarder – met of zonder zorgbehoefte – zowel nu als in de toekomst, zijn de volgende subdoelen vastgesteld:

- De wachttijden terugdringen op de sociale huurmarkt
- De binnenstedelijke locaties benutten om de diversiteit van het lokale aanbod te vergroten
- Sociale woningbouw vooral in de koopsector, liefst verkoop onder voorwaarden
- Woonservicegebieden ontwikkelen in wijken
- Voldoende passende huisvesting en nieuwe woonvormen realiseren voor kwetsbare burgers met het oog op de snelle vergrijzing en voortdurende extramuralisering. Met name de vraag naar zelfstandig wonen met zorg behoeft aandacht
- De verschillende vormen van particulier opdrachtgeverschap stimuleren. In De Draai zal de mogelijkheid worden geboden om minimaal 500 woningen op een dergelijke wijze te realiseren
- Woningontwerpers richtlijnen meegeven ten aanzien van kwaliteit, bruikbaarheid, duurzaamheid en veiligheid. Bij voorkeur wordt dit contractueel vastgelegd. In samenspraak met de woningcorporaties meer treden toevoegen aan de woonladder: starterswoningen, woonzorgarrangementen, middeldure koopwoningen
- Programma's ontwikkelen voor verbetering van de bestaande woningvoorraad op het vlak van:
  - o energieprestatie
  - o milieu
  - o gezondheid
  - o gebruikskwaliteit
  - o Toekomstwaarde

Leefbaarheid wijken

in vergelijking met de grote steden in Nederland scoort Heerhugowaard in de wijkmonitor van 2009 onder het gemiddelde wanneer het gaat om de beoordeling van de sociale kwaliteit van de wijk door de bewoners.

De leefbaarheid van de Molenwijk, Bomenwijk, Recreatiewijk, Schrijverswijk, Edelstenenwijk, Oostertocht, Zuidwijk en de Stad van de Zon ligt dicht bij het gemeentelijk gemiddelde. De leefbaarheid van de Schilderswijk, Heemradenwijk, Butterhuizen en De Noord ligt hoger dan het Heerhugowaards gemiddelde. De leefbaarheid van de Rivierenwijk wordt onder het gemiddelde beoordeeld.

De groei van Heerhugowaard en verschillende maatschappelijke processen, zoals secularisering, individualisering, rationalisering en informatisering heeft de sociale samenhang veranderd. De oude gemeenschapsgedachte dat iedereen veel contact met elkaar moet hebben is verlaten en heeft plaatsgemaakt voor de behoefte aan een vertrouwd gevoel en binding met de buurt.

Het buitengebied heeft weinig overeenkomsten met andere wijken in Heerhugowaard en heeft een sterk dorps karakter. De Noord kenmerkt zich ondanks een lichte afname, nog altijd door een sterke sociale cohesie en betrokkenheid. Ook op andere leefbaarheidindicatoren doet De Noord het goed. Men voelt zich er ook erg veilig, maar het voorzieningenniveau laat te wensen over. Ook de verkeersveiligheid is een belangrijke bron van zorg en ontevredenheid. De drukke Middenweg loopt dwars door De Noord heen.

Kern 8 Kinderwerk organiseert activiteiten voor de basisschooljeugd

Vrijwilligers maken ijspret Hartje Winter mede mogelijk

Versterking actief burgerschap

Een groot deel van de inwoners van Heerhugowaard voelt zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in de wijk. Slechts een klein percentage is echter daadwerkelijk actief om de leefbaarheid te verbeteren. Hondenpoep, graffiti, rommel op straat, overlast van anderen in de woonomgeving en slecht onderhoud van openbare ruimte verminderen naar de mening van de inwoners de woonkwaliteit van hun wijk.

Onder de noemer 'Wijkaanpak' werken gemeente, politie, woningcorporatie Woonwaard en Stichting Welzijnsbevordering Kern8 samen aan plezierige leefbare en veilige wijken in Heerhugowaard. In samenspraak met de wijkbewoners, die per wijk een wijkpanel vormen, worden plannen met betrekking tot verbetering van de leefbaarheid gemaakt. De pragmatische aanpak van de problemen nu is met name gericht op het beheer van de wijk. Het is wenselijk meer bewoners via de wijkaanpak te verleiden actief te worden bij de ontwikkeling van de leefbaarheid in hun wijk.

Actief burgerschap kan niet beperkt blijven tot de burger, maar is ook relevant voor beleid van de gemeente en voor organisaties die maatschappelijke diensten verlenen. Die moeten de bijdrage van de burger waarderen en hun eigen handelen daarop aansluiten. In die benadering worden burgers uitgenodigd om eerst op eigen kracht maatschappelijke problemen op te lossen en voortdurend te zoeken naar manieren om die eigen kracht, de zelfredzaamheid, te vergroten. Actief burgerschap is daarbij zeker geen vrijgeleide voor de overheid om minder te zorgen voor zorgbehoevenden. De overheid blijft verantwoordelijkheid dragen om voor kwetsbare burgers te zorgen en maatschappelijke ontwikkeling te stimuleren. Daarbij zijn de kracht en inzet van burgers en professionele dienstverleners ondersteunend en aanvullend.

Een derde van de inwoners van Heerhugowaard verricht vrijwilligerswerk. Vooral vrijwilligerswerk bij sportverenigingen is populair. Een kwart van de inwoners verleent mantelzorg. Om de sociale samenhang in de stad te bevorderen ondersteunt de gemeente het vrijwilligerswerk. Zo is de Vrijwilligerswinkel tot stand gekomen in samenwerking met vrijwilligers, welzijnsorganisatie Kern8 en Sportservice Heerhugowaard. De Vrijwilligerswinkel biedt professionele ondersteuning en advisering aan vrijwilligers op tal van aandachtsgebieden. Ter versterking van de kwaliteit van leven van de vergrijzende bevolking is in de toekomst het faciliteren van vrijwilligerswerk, mantelzorg en het aanbieden van extra dagbestedingsactiviteiten voor ouderen en ook voor gehandicapten van belang.

Wijkontwikkelingsplannen

Wijkontwikkelingsplannen en de uitvoering daarvan stimuleren het actief burgerschap. Kenmerkend voor deze plannen zijn de integrale planvorming en de bewonersparticipatie. Door middel van gerichte wijkontwikkeling wordt gestuurd op versterking van de sociale hulpbronnen en processen in een wijk. Dat kan door middel van contacten, relaties, netwerken en activiteiten en het faciliteren in de daarvoor benodigde ontmoetingsmogelijkheden. Het doel is dat bewoners zich sterker identificeren met hun buurt en er een betere plek van maken om te leven. De grens tussen wat bewoners kunnen en wat instanties en voorzieningen moeten, is een dynamische. Belangrijk aspect daarbij is dat de afdelingen van de gemeentelijke organisatie die zich bezighouden met het fysiek en sociaal ontwikkelen en beheren verdergaand samenwerken.

Zo is op basis van een interactief traject met burgers, ondernemers en organisaties het wijkontwikkelingsplan 'Kompas op de Noord' voor het Heerhugowaardse buitengebied opgesteld. In dit plan wordt langs een aantal thema's toekomstgerichte projecten beschreven (wonen, ruimtelijke ordening en landschap, voorzieningen, verkeer/veiligheid en ontsluiting, werkgelegenheid en bedrijvigheid). Aan deze thema's zijn vervolgens deelprojecten gekoppeld.

Met de 'Wijkvisie Rivierenwijk' wordt verder gegaan op het ingeslagen pad van het integraal gebiedsgericht ontwikkelen, zoals bij 'Kompas op de Noord'. Centraal in de visie staan de buurtbewoners. Zij maken met elkaar de toekomst van de Rivierenwijk. Bij het samenstellen van deze wijkvisie is een groot aantal mensen betrokken geweest. De verantwoordelijke projectgroep bestond uit medewerkers van de gemeente Heerhugowaard en de corporatie Woonwaard, plus de voorzitter van het wijkpanel Rivierenwijk. De projectgroep kreeg ondersteuning van een adviesgroep en een klankbordgroep. De klankbordgroep en de adviesgroep kwamen onafhankelijk van elkaar, met dezelfde thema's: sociale duurzaamheid, voorzieningen, de buitenruimte en de woningvoorraad.

Apart van de vier behandelde thema's maar tegelijkertijd ook onlosmakelijk met elk van deze thema's verbonden, is het thema duurzaamheid. Duurzaamheid speelt in alle thema's van deze wijkvisie een rol. Denk bijvoorbeeld aan de aandacht voor sociale duurzaamheid, waarbij de mensen in de wijk centraal staan. Bij alle voorgestelde acties en maatregelen in deze wijkvisie gaat het om de gezondheid en het welzijn van zowel de mensen als de leefomgeving. Het naderende tekort aan fossiele brandstoffen is één van de meest dringende en actuele thema's. Vandaar dat speciale aandacht is geschonken aan duurzaamheid op het gebied van energie en de manier waarop de Rivierenwijk hierin een voorbeeldfunctie kan vervullen. De visie wordt in 2011 vertaald in uitvoeringsprogramma's en een meerjaren investeringsprogramma.

Chillen in het Stadspark

Kindvriendelijke gemeente

Het snel gegroeide Heerhugowaard kent veel jeugd. Heerhugowaard wil een kindvriendelijke gemeente zijn en blijven. Met het programma 'Kansrijk Jong' is de afgelopen jaren een start gemaakt met de omslag van lokaal jeugdbeleid naar integraal jeugdbeleid. Het lokale jeugdbeleid afzonderlijk is niet toereikend om kindvriendelijk beleid te ontwikkelen, omdat voor een kindvriendelijke gemeente binnen elk beleidsterrein aandacht voor jeugd en gezin is vereist. Integraal jeugdbeleid wil zeggen dat binnen de gemeente integraal gewerkt wordt en vanuit alle sectoren/afdelingen alle kansen worden aangegrepen om Heerhugowaard een kindvriendelijke gemeente te maken. Dit is gefundeerd en te legitimeren vanuit de gedachte dat een kindvriendelijke gemeente vriendelijk is voor iedereen. De aanpak is erop gericht dat alle levensdomeinen van de gemeente kindvriendelijk worden met een integrale aanpak. Dat betekent een gezamenlijke aanpak over het beleidsterrein van lokaal jeugdbeleid heen, zoals op het terrein van onderwijs, mobiliteit, ruimtelijke planning, economie, huisvesting, hulpverlening, gezondheid, milieu, ontspanning en sport.

Avontuurlijk spelen nabij basisschool Columbus

Voorzieningen

Heerhugowaard kent een structuur van bovenwijkse, meer stedelijke voorzieningen en wijkgebonden voorzieningen. De bovenwijkse voorzieningen bevinden zich in belangrijke mate in het Stadshart en het Stationsgebied. De huidige en toekomstige uitgaansgelegenheden en het vernieuwde overdekte winkelcentrum Middenwaard in het Stadshart hebben de regio en de inwoners van Heerhugowaard veel te bieden. Evenals het regionale recreatiegebied Park van Luna. Op wijkniveau zijn de voorzieningen uit het basispakket zoals kinderopvang, basisschool, gymzaal, basisgezondheidszorg en sport in principe in voldoende mate aanwezig. Centrumwaard is op het gebied van winkels en horeca een belangrijk subcentrum. Voor de onderlinge samenhang en samenwerking tussen voorzieningen en de efficiency van taakcombineerders is het van belang dat voorzieningen zoveel mogelijk in elkaars nabijheid gesitueerd zijn. Vanuit het perspectief bereikbaarheid is een zo breed mogelijk aanbod en de spreiding van voorzieningen en ontmoetingsplekken van belang.

Winkelcentrum Middenwaard

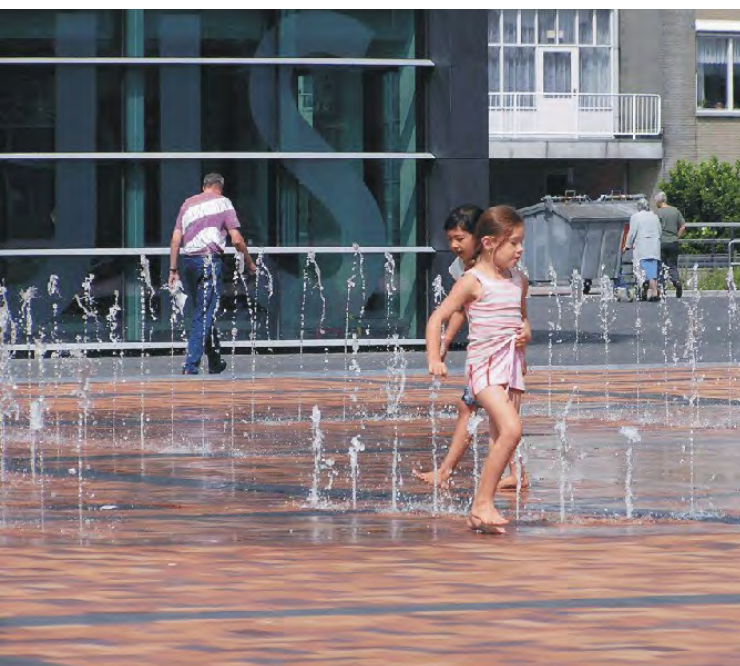
Door de toename van het inwoneraantal en wijziging van de bevolkingssamenstelling neemt de behoefte aan meer voorzieningen in de sfeer van sport, recreatie, leisure, cultuur, welzijn en gezondheid toe. Voor de periode tot 2020 richt Heerhugowaard zich op de volgende uitdagingen:

- **Sport**
In de toekomst kunnen sportverenigingen met een bredere sociale invulling van hun activiteiten een bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Door investeringen in sport, onderwijs en breedtesport wil de gemeente jongeren laten participeren in de samenleving. Naast jongeren wil de gemeente ook andere kwetsbare groepen betrekken bij de samenleving. Om sport op buurtniveau te stimuleren zal in de nieuwe woonwijk De Draai een sporthal worden gebouwd. Sportverenigingen en andere organisaties worden dan ook gestimuleerd om samen hun activiteiten te richten op het tegengaan van eenzaamheid, het bevorderen van integratie, het voorkomen van sociaal isolement en het opbouwen van sociale netwerken. Uitbreiding van de capaciteit voor voetbal en hockey is nodig en wordt in de vorm van intensivering van het gebruik - bijvoorbeeld door het toepassen van kunstgras - uitgevoerd. Voor sportpark De Vork wordt een renovatieplan opgesteld.
- **Cultuur**
Op cultureel gebied stimuleert de gemeente haar inwoners deel te nemen aan culturele activiteiten (bijvoorbeeld door de Huygenpas). Hierdoor wordt het cultureel geheugen bevorderd en de culturele tradities in ere gehouden en een bijdrage geleverd aan de identiteitsvorming. Tevens zouden voorzieningen als een museum, arthouse-bioscoop en ateliers niet misstaan.

Kunst en cultuur in Cool

*Stadsplein (Parelhof)
(bron: stadsfontein.nl)*

Park van Luna

Sporten in de Sportlagune

- *Recreatie*

Met het Park van Luna en 't Waarderhout zijn er nu in voldoende mate grootschalige gebieden voor intensieve recreatie aanwezig. Mogelijkheden voor meer extensieve vormen van recreatie kent de gemeente onvoldoende. Daarnaast zal door de bevolkingsgroei de behoefte aan recreatiemogelijkheden verder toenemen. Uit onderzoek is gebleken dat de fietsroutes van, in en naar Heerhugowaard en de omliggende regionale recreatiegebieden in voldoende mate aanwezig zijn. Wel is er nu al een groot tekort aan wandelroutes. Dit kan worden aangevuld door het beter ontsluiten en toegankelijk maken van het buitengebied en wandelmogelijkheden binnen de stad te creëren. In de nota 'Naar Buiten!' is de gemeentelijke visie op recreatie in het buitengebied beschreven. Authenticiteit en beleving zijn belangrijke trends in de recreatievraag. Het is daarom belangrijk dat het recreatief aanbod voortbouwt op de kwaliteiten van het buitengebied. De visie is daarom uitgewerkt aan de hand van drie thema's:

- polders en molens
- duurzame stad
- recreant zoekt boer

De toeristische betekenis van Heerhugowaard groeit en daarmee ook de bijdrage aan het aanbod van de regionale vrijetijdssector.

- *Welzijn*

Een afgewogen pakket van welzijns- en zorgvoorzieningen is hierin belangrijk. Het uitgangspunt is een algemeen toegankelijk wijkcentrum per gebied met steunpunten voor kwetsbare doelgroepen. In Heerhugowaard-zuid is De Mediaan gerealiseerd; het wijkcentrum De Horst is onlangs opgeleverd. De beoogde locaties voor de overige wijkcentra zijn de Berckheidelaan en Standerdmolen.

- *Zorg*

De vergrijzing brengt met zich mee dat meer ouderen op termijn zorg nodig hebben. Het aantal verzorgingshuizen (intramurale zorg) blijft in de toekomst gelijk. Dit betekent dat de vraag naar extramurale zorg toeneemt. Hierdoor krijgen de facilitaire diensten, die tot op heden direct gekoppeld zijn aan de verzorging van senioren en andere hulpbehoevenden, meer en meer een algemene functie. Tegelijkertijd wordt zorgverlening meer toegesneden op de individuele vraag. Door het vergroten van het aantal levensloopbestendige en aangepaste woningen blijft men langer in de eigen woning – en daarmee ook in de eigen buurt. In combinatie met wijkcentra worden zogenaamde woonservicegebieden (met welzijnsaccommodaties en zorgvoorzieningen) ontwikkeld die inspelen op de toenemende vergrijzing. Een woonservicegebied is een gebied waar optimale condities zijn geschapen voor wonen met zorg en welzijn, tot en met niet-planbare 24 uurszorg, zodat de inwoners langer zelfstandig blijven wonen in hun eigen woning. Inwoners met beperkingen ervaren een hogere kwaliteit van dagelijks leven omdat zij langer in staat blijven tot participatie in de samenleving.

Naast de groep met een lichte zorgvraag blijft er een groep die zwaardere zorg nodig heeft. Voor deze groep zullen kleinschalige woonclusters gerealiseerd moeten worden, zowel in nieuwe wijken als op binnenstedelijke locaties. Daarnaast worden de algemene voorzieningen in wijken ook bereikbaar gemaakt voor mensen met een beperking. Het is vanzelfsprekend dat ook deze groep op een gelijkwaardige manier kan deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijke leven. In de toekomst zal naar verwachting het aandeel van mensen met een beperking die in de wijk wonen verder toenemen.

Voldoende basiszorg – huisarts en tandarts – hoort aanwezig te zijn. De eerstelijns gezondheidszorg zal meer geclusterd worden in gezondheidscentra.

Dit biedt mogelijkheden om de samenwerking tussen de aanbieders in de eerste en de tweede lijn, zowel de poli's als de zorginstellingen, te verstevigen.

- *Lijkbezorging*

In Heerhugowaard wordt, behalve door de kerken met hun vijf bijzondere begraafplaatsen, door de gemeente gelegenheid geboden voor begraven op de begraafplaatsen aan de Krusemanlaan en aan de Kerkweg in Veenhuizen. Cremeren wordt mogelijk gemaakt in het nog te realiseren crematorium dat gesitueerd zal worden aan de Krusemanlaan ten oosten van de begraafplaats. Hier zal ook ruimte worden gezocht voor een rouwgelegenheid. Zowel het crematorium als het rouwcentrum zal niet door de gemeente geëxploiteerd worden. De visie voor de begraafplaatsen is de volgende: Een ruime, duurzame en groene begraafplaats met voldoende capaciteit, een diversiteit aan bestemmingen en gepaste grafbedekkingen en ruimte voor recreatief medegebruik.

- *Onderwijs*

Het begrip 'Brede School' staat voor een gezamenlijk aanpak ter verbetering van de ontwikkelingskansen van kinderen: op school, in het gezin, in de vrije tijd. Het gaat om een netwerk van onderwijs, welzijn en zorg rond kind en gezin. De gemeente staat positief ten opzichte van de vorming van meer Brede Scholen in Heerhugowaard. Door de ontwikkeling van woonwijk De Draai zijn aanvullende voorzieningen voor het primair onderwijs noodzakelijk. Er is gekozen om in het noordelijk buurtcentrum van De Draai dit in de vorm van een Brede School te realiseren. Binnenstedelijk laten de meeste gebiedsdelen een stabiele situatie zien voor het primair onderwijs. In gebiedsdeel 4 wordt krimp van het leerlingenaantal verwacht en in gebiedsdeel 5 lichte groei. Nieuwe voorzieningen zijn dan ook niet noodzakelijk.

Ten aanzien van het voortgezet onderwijs en het praktijk- en beroepsonderwijs streeft de gemeente ernaar een zo breed mogelijk onderwijspalet aan te bieden. Op het gebied van het onderwijs ontbraken er tot voor kort, op specifieke vormen van speciaal onderwijs na, twee onderwijsvormen in het voorzieningenniveau. Dat zijn het praktijkonderwijs en een tweetal beroepsgerichte VMBO-leerwegen, te weten 'handel en administratie' en 'ICT-route'. Het Huygens College is in 2009 gestart met laatst genoemde leerweg. Het praktijkonderwijs De Polsstok en het beroepsgericht VMBO van het Huygens College worden samen in een nieuw gebouw in het Stationsgebied aan de Umbriëlaan gehuisvest. Voorzieningen voor bewegingsonderwijs maken deel uit van het programma.

Op termijn zal gezocht worden naar ruimte voor vervangende nieuwbouw voor het bestaande Huygens College aan de Middenweg, alsmede naar een nieuw gebouw voor het beroepsonderwijs.

Vestiging Trinitas College aan de Beukenlaan

Naast de beroeps- en praktijkopleidingen zijn er ook verschillende vakopleidingbedrijven voor de bouw, techniek en metaal. De vakopleidingen werken samen met het ROC. Zij bestaan naast elkaar en kunnen elkaar aanvullen. De vakopleidingbedrijven kunnen door verdergaande onderwijsvernieuwing en ontwikkeling van samenwerkingsvormen in de huidige gebouwen onvoldoende vernieuwen. Het is wenselijk in de toekomst een nieuw gebouw voor het praktijkonderwijs te realiseren.

- *Speelvoorzieningen*

Voor de jongste jeugd is het van belang dat er voldoende speelvoorzieningen in de buurt beschikbaar zijn. Omdat zonder kwantiteit geen kwaliteit bereikt kan worden is een uitbreiding van de ruimte voor speeldoeleinden in sommige gevallen noodzakelijk. In woongebieden zal gezocht worden naar die ruimte. Een richtgetal is 3% van het woongebied.

- *Openbare ruimte*

De openbare ruimte vervult een belangrijke rol in het leven van mensen, dieren en planten. De gemeente Heerhugowaard wil in 2020 een openbare ruimte bieden waar inwoners, ondernemers, werknemers, forensen en toeristen graag verblijven. Om dat te bereiken, moet de openbare ruimte bijdragen aan de identiteit van buurt, wijk, dorp en stad. De openbare ruimte moet op een logische en evenwichtige manier door de gebruikers worden gedeeld. Daarbij is het belangrijk dat de openbare ruimte toegankelijk is voor iedereen en ook door iedereen gebruikt kan worden. Ongeacht leeftijd, afkomst of bijvoorbeeld lichamelijke of andere beperkingen.

De gemeente Heerhugowaard wil de gebruikswijze, de inrichting en het beheer van de openbare ruimte zo organiseren dat de openbare ruimte bijdraagt aan de doelstellingen van Heerhugowaard in 2020: een stad van kansen, die innovatief en duurzaam is.

Om deze doelen te kunnen bereiken, zijn drie concepten ontwikkeld: 'gedeelde ruimte', 'herkenbare ruimte' en 'duurzame ruimte'. In een gedeelde ruimte kunnen verschillende inwoners en bezoekers de ruimte voor verschillende doelen gebruiken. De ruimte wordt gedeeld met elkaar, en met de aanwezige dieren en planten. Het concept draagt bij aan het 'ontmoeten' van elkaar. Dit betekent niet dat voor de gehele openbare ruimte alle mogelijke soorten van gebruik moeten worden gestimuleerd. Het is belangrijk om op sommige plaatsen daarin specifieke keuzes te maken.

In een herkenbare ruimte gaat het erom dat de gebruiker zich thuis voelt in de openbare ruimte, of hij nu in de eigen woonomgeving is of er alleen op bezoek is. Het zich thuis voelen draagt sterk bij aan een gevoel van veiligheid. Door de herkenningpunten ziet de gebruiker waar hij is.

Handhaving van bestaande en het creëren van nieuwe herkenningpunten biedt kansen om de identiteit van Heerhugowaard te versterken.

Duurzaamheid speelt een vanzelfsprekende rol in zowel de inrichting en het beheer als het gebruik van de openbare ruimte. Een paar voorbeelden:

- gebruik: het stimuleren van vervoermiddelen zoals fiets en openbaar vervoer, en het bevorderen van recreatieve mogelijkheden;
- inrichting: het gebruik van herbruikbare materialen, de inrichting geschikt maken voor gebruik voor langere tijd;
- beheer: geen gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen, gebruik van energiearme veegwagens, handwerk inzetten naast mechanisch werk in het groen.

In de bijlage zijn gebruik, inrichting en beheer van de openbare ruimte in bovenstaande concepten uitgewerkt tot thema's (speerpunten) en projecten.

In het algemeen zal er meer aandacht komen voor de openbare ruimte als plek die een functie heeft in het realiseren van gemeentelijke doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Het gezondheidsbeleid en beweegvriendelijke wijken;
- Recreatiebeleid: wandelinfrastructuur in en buiten de stad;
- Wonen, Welzijn en Zorg -beleid: woonservicegebieden;
- Evenementenbeleid: levendige stad.

Agenda 22

Bij alles wat we doen moeten we nadenken wat we doen voor mensen die minder gezond zijn. De gemeente zet 'Agenda 22' in om dit te bereiken. Dit is een instrument gebaseerd op de '22 Standaard Regels Gelijke Kansen' van mensen met een beperking van de Verenigde Naties (1993). De essentie is dat traditionele 'individuele benadering' plaats moet maken voor een 'collectieve, complete benadering'. Beleid en voorzieningen zijn nu nog versnipperd over diverse beleidsterreinen en gekoppeld aan 'doelgroepen'. Het maken van inclusief beleid vraagt een omslag in denken bij politiek en bestuur, maatschappelijke organisaties en bij burgers en belangenorganisaties. Inclusief beleid betekent dat 'speciaal' beleid voor 'speciale' burgers verandert in beleid dat rekening houdt met alle burgers op alle beleidsterreinen. De eerste resultaten hiervan zijn zichtbaar in de planontwikkeling rond De Draai.

2.3 Landschap met Identiteit

Ambitie

Heerhugowaard heeft in het huidig voorkomen een 'leesbaar' landschap, waaraan de ontwikkeling van stad en landelijk gebied nog goed afleesbaar is. Dit landschap heeft voor een belangrijk deel een directe relatie met de ondergrond. Voormalige eilanden en andere fragmenten zijn uniek binnen deze bodem. Hiermee moet zorgvuldig worden omgegaan, zowel bovengronds als ondergronds.

Dit landschap kan op een duurzame manier worden ontwikkeld. Door bij ontwikkelingen aan te sluiten op de karakteristieke opbouw van het landschap – de voor de locatie specifieke landschappelijke patronen en bebouwingspatronen – passen nieuwe ontwikkelingen binnen de lokale identiteit. Dit geldt zowel voor de ontwikkeling van groen, natuur en water, als voor stedelijke ontwikkelingen.

Heerhugowaard wil vorm en inhoud geven aan het begrip duurzame stedenbouw. Deze ambitie die met de Stad van de Zon is ingezet wordt in de ontwikkeling van De Draai, De Vork, Broekhorn en het Stationsgebied voortgezet.

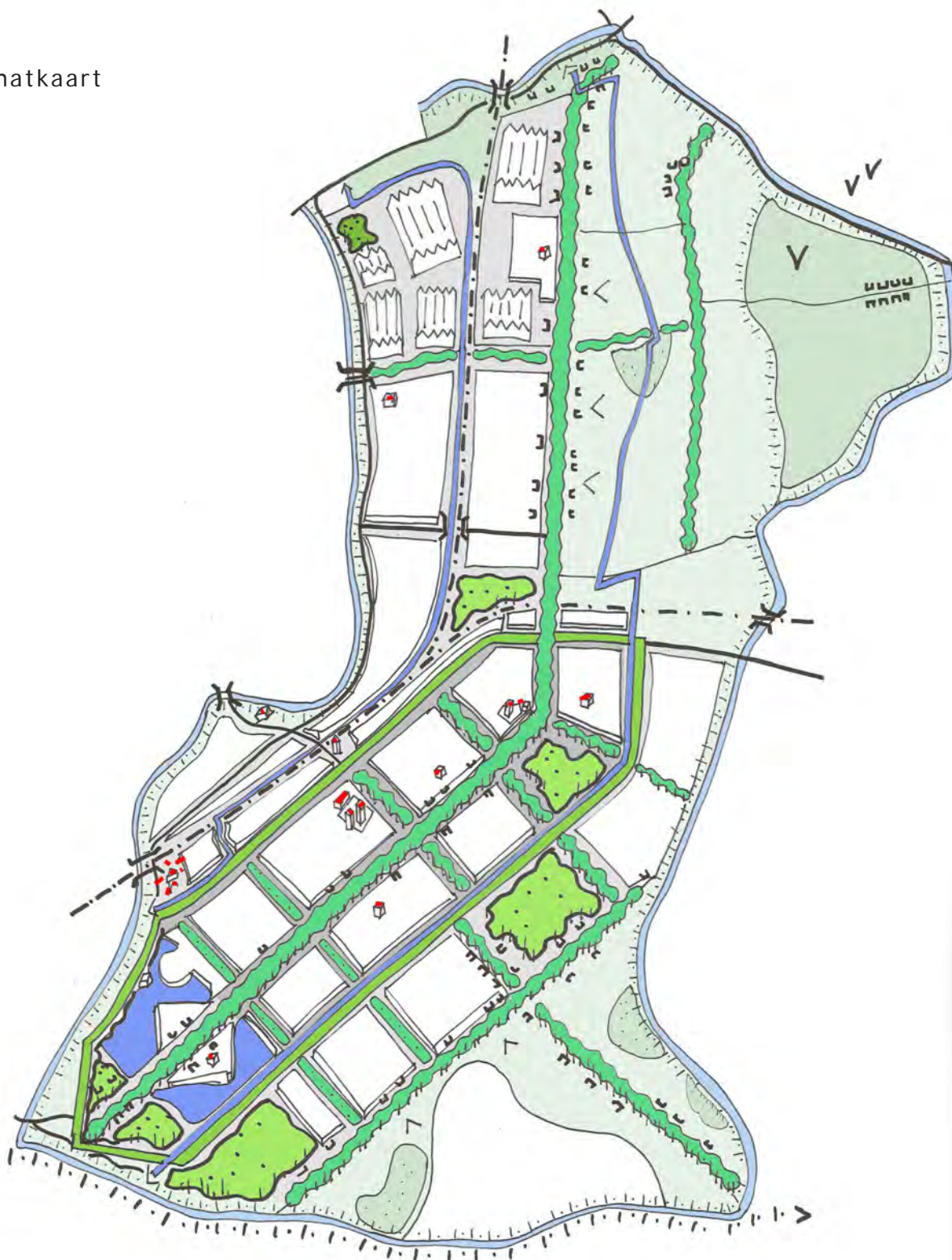
In het stedelijke gebied zijn de linten multifunctionele dragers van de identiteit van dit gebied. Nieuwe bebouwing kan een bijdrage leveren aan de cultuurhistorische identiteit van de locatie. Door nieuwe ontwikkelingen aan te laten sluiten op het stramien van de droogmakerij wordt recht gedaan aan het orthogonale, monumentale karakter. Binnen het stedelijke gebied dienen ontwikkelingen zich te voegen binnen de identiteit van de locatie.

In het landelijke gebied zijn nieuwe ontwikkelingen langs de linten incidenteel mogelijk, mits deze passen in cultuurhistorisch en landschappelijk opzicht. Ook mag de nieuwe ontwikkeling geen agrarische belangen aantasten. Dit vraagt om maatwerk. Zo moeten de karakteristieke openheid en doorzichten op het achterliggende landschap behouden blijven. Transformatie van storende bebouwing is wenselijk.

De groene contramal (tegenhanger) van het open landschap zorgt als een blauw-groene long voor het tegenwicht tegen de rode contour van woningbouw en bedrijvigheid.

schatkaart

De huidige ruimtelijke kwaliteit van Heerhugowaard

Beleving van het landschap

Heerhugowaard ligt op de rand van stedelijk en landelijk gebied. Grenzend aan de stedelijke agglomeratie van Alkmaar heeft Heerhugowaard een verrassend groene uitstraling door het groen in de wijken en het open landelijke gebied. Aan de zuid-westzijde is Heerhugowaard met de Stad van de Zon aan de buitenwijken van de stad Alkmaar verankerd. Aan de noord- en oostzijde overheerst de landelijke rust en weidsheid van het landelijk gebied. De geologische basis, natuurlijke ontwikkeling, en cultuurhistorische geschiedenis zijn nog herkenbaar in het huidige landschap van Heerhugowaard aanwezig.

Beeldkwaliteit is belangrijk in een landschap met identiteit. Identiteit verwijst naar de individualiteit en herkenbare eigenheid van het gebied als afzonderlijke eenheid ('het eigen gezicht'). De identiteit van een gebied wordt mede ontleend aan speciale landschappelijke kenmerken, opvallende bebouwing, kenmerkende functies, referenties aan historie en beeldbepalende elementen. In een prettige woon- en leefomgeving zijn goede oriëntatiemogelijkheden, en passen nieuwe ontwikkelingen binnen de lokale identiteit.

De identiteit van Heerhugowaard wordt bepaald door de historische ontwikkeling. In verschillende ontwikkelingsstadia is het dorp uitgegroeid tot de huidige stad. De verschillende stadia zijn nu nog steeds in het ruimtelijk beeld herkenbaar.

Van ooit een lagunemeertje is Heerhugowaard gegroeid tot een dorp dat zich met meer dan 50.000 inwoners 'met recht' stad mag noemen. Na de drooglegging van het meer in de zeventiende eeuw, is Heerhugowaard binnen de ringvaart in een strak en rechthoekig patroon verkaveld. Dat patroon is nu nog terug te vinden in de aanleg van de woonwijken en werkgebieden, aan weerszijden van de Middenweg. Deze 'kwadranten' kenmerken zich door een eigen, bij de betreffende tijd passende bouwstijl, vanaf de zestiger jaren tot nu. Voor deze grote uitbreidingen was Heerhugowaard jarenlang een agrarisch dorp met lintbebouwing langs de Middenweg, de Veenhuizerweg, de Rustenburgerweg en de Jan Glijnisweg. Met de bouw van de Stad van de Zon komt nu, na jarenlange uitbreiding, een duidelijke grens aan de verstedelijking aan de zuidkant van Heerhugowaard, in de vorm van een naar de zon gedraaid laatste kwadrant.

Door (met uitzondering van De Draai en de Broekhorn) Heerhugowaard niet helemaal te laten verstedelijken tot aan de grenzen van de polder, heeft het gemeentebestuur de duidelijke keuze gemaakt om de kwaliteit en de identiteit van Heerhugowaard nu en in de toekomst te waarborgen. De openheid en de groene gordel van de buitengebieden van de gemeente zijn belangrijke waarden.

Het Heerhugowaard zoals we dat nu kennen is het uitgangspunt voor de structuurvisie. Om het ruimtelijke karakter te beschrijven, wordt gebruik gemaakt van de zogenoemde lagenbenadering. We delen de ruimte in drie lagen, namelijk de ondergrond, de landschappelijke structuur en de occupatie, ofwel de stedelijke inrichting.

Ondergrond

Voor de ondergrond moeten we de bodem en de archeologie bestuderen. In de Heerhugowaardse bodem vinden we nog kenmerken van het Pleistoceen (200.000 tot 10.000 jaar geleden) in de vorm van kleiafzetting, zandafzettingen, strandwallen en landduinen. In de periode die daarop volgde, het Holoceen, vond veenvorming plaats, waarvan een groot deel weer is weggespoeld toen alles onder water kwam te staan. Toen Heerhugowaard in 1631 werd drooggemaakt, werden ook de oude uiterwaarden van het meer binnen de omringdijk getrokken. Deze 'druiplanden' zijn voor Heerhugowaard van grote cultuurhistorische waarde. De druiplanden zijn helaas niet geheel ongeschonden uit de latere ruilverkaveling gekomen. Van veel van de voormalig eilanden zijn de sporen volledig uitgewist. In de nota 'ERF GOED' zijn de verschillende archeologische verwachtingswaarden en daarbij behorende onderzoeksverplichtingen benoemd. In de Heerhugowaardse bestemmingsplannen worden op basis van deze nota de desbetreffende gebieden planologisch beschermd.

Kaart 1620 Van Berckenrode: 'Druiplanden'

Gebieden met belangrijke natuurwaarden zijn voor Heerhugowaard: 't Waarderhout, het Schoutenbos, de Smuigelpolder en de polder Veenhuizen. De Veenhuizer polder is een belangrijk grasland- en weidevogelgebied, met als karakteristiek landschapselement de Groenedijk aan de westzijde met zijn bochtige verloop en de groene beplanting. De Oostertocht is een belangrijke natuurlijke verbindingsslijn.

De gemeente voert al circa tien jaar een beleid gebaseerd op de principes van duurzaam integraal waterbeheer. Hiervan beginnen de vruchten zich goed af te werpen. Kenmerken zijn:

- Voorkomen van verdroging en wateroverlast.
- Voorkomen van verontreiniging van water.
- Voorkomen van verdere verontreiniging en het saneren van verontreinigde waterbodems.
- Ontwikkelen van duurzame, stabiele, natuurvriendelijke oevers.
- Gebiedseigen water vasthouden.
- Waterbeheer zoveel mogelijk aansluiten op de natuurlijke waterbalans en waterkwaliteit in het gebied.
- Afstemmen van aan water gerelateerd beleid op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu en natuur.

Identiteit van het landschap: karakteristieke bebouwing langs ontginningslinten

Identiteit landschap: Groenedijk in open Veenhuizerpolder

Identiteit landschap: Plempdijk

Open groene ruimte ten oosten van de Jan Glijnisweg

't Waarderhout

Zowel in het stedelijke gebied als het buitengebied van Heerhugowaard zijn voortdurend ontwikkelingen die invloed hebben op de uitstraling van het landschap. Dynamiek hoort bij een landschap. Het versterken van de landschappelijke structuur als basis voor nieuwe ontwikkelingen is een belangrijk uitgangspunt voor de toekomst:

- *Landschap*

Het landschap is beleefbaar langs routes. Bij de vormgeving van wegen en waterlopen is het wenselijk gebruik te maken van structuurlijnen of landschappelijk en cultuurhistorische elementen. Erfgoed is een inspiratiebron voor ruimtelijke kwaliteit. Met culturele planologie (als voorbeeld) worden zowel cultuurfactoren als cultuuractoren in ruimtelijke ordeningsprocessen ingebracht. Met de vormgeving van de routes kan de historische structuur van de droogmakerij en daarmee de kwaliteit van het landschap worden versterkt. Er wordt gewerkt aan: uniforme boomlinten op ontginningsassen en verbindingswegen, de toegankelijkheid van de dijken voor fietsers, en het versterken van de beeldkwaliteit van de Westfriese Omringdijk.

Het behoud van het provinciaal monument de Westfriese Omringdijk – het totale ensemble van dijklichamen, de wielen en de kleiputten – alsmede handhaving van de vrije zone aan weersijden van de dijk is belangrijk. De handhaving van de vrije zone geldt niet alleen voor de Westfriese Omringdijk maar voor de totale waterkering die de polder Heerhugowaard omsluit. De provincie wenst de Westfriese Omringdijk te behouden door ontwikkeling. Dit betekent dat nieuwe ontwikkelingen bijdragen aan het behoud en de versterking van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het monument. Nu de realisatie van Stad van de Zon, inclusief het Park van Luna, spelen hier geen grote ruimtelijke opgaven nabij de dijk. Er liggen in het Park van Luna kansen om het archeologisch waardevolle ‘Molenland’ te betrekken bij de Westfriese Omringdijk.

Het contrast tussen polderlandschap en stedelijk gebied wordt benadrukt door het verfraaien van de entrees en door het behouden van de zichtlijnen naar het open polderlandschap. In het zuidelijk deel van de Middenweg en de oostzijde van de Jan Glijnisweg en in het noordelijke buitengebied ten oosten van de Middenweg zijn de stedelijke ontwikkelingsmogelijkheden langs deze assen beperkt.

- *Groen*

Het openbaar groen is de bakermat van gevarieerde flora en fauna en draagt bij aan recreatie en woongenot. Het is van belang om de bestaande natuurlijke waarden te behouden en te verbeteren. De gemeente heeft de ambitie de recreatiewaarden van parken, recreatiegebieden en grootschalige groengebieden te versterken door het aanpassen van de groeninrichting aan de behoeften van de gebruikers met de nadruk op bruikbaarheid, reinheid en veiligheid.

- *Ecologie*

Duurzaamheid is een belangrijk thema bij de inrichting van de publieke ruimte. Heerhugowaard wil de duurzaamheid van de groeninrichting versterken door het ontwerpen op basis van Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) waarbij ecologie een randvoorwaarde is. De natuurwaarde van de groeninrichting wordt vergroot door het zoveel mogelijk toepassen van ecologisch groenbeheer en door het verbinden van gebieden met een hoge ecologische waarde of potentie.

- *Water*

Op het gebied van water streeft Heerhugowaard naar een gezond en duurzaam polderwatersysteem. Het verbeteren van het kwantitatief waterbeheer, verbeteren van waterkwaliteit en kwaliteit van waterbodembodem, vergroten van natuurwaarden en bevorderen van recreatie zijn hierbij van belang.

Occupatie en verstedelijking

De structuur van Heerhugowaard bestaat uit veel rechte lijnen, waarlangs de ruimtelijke ontwikkelingen zich hebben afgespeeld en nog afspelen. Met de droogmakerij in de 17 eeuw kreeg het gebied van Heerhugowaard geografisch in hoofdlijnen zijn definitieve vorm. In de daaropvolgende eeuwen wijzigde deze hoofdstructuur niet en, ondanks de spectaculaire nieuwbouw van de laatste decennia, is de hoofdstructuur redelijk gaaf gebleven. Desalniettemin is, vooral door de herverkaveling in de jaren zestig, maar ook door de nieuwbouw en wegeaanleg, een aantal van die historisch gegroeide structuren verloren gegaan.

De spil, ook voor het verkeer, was jarenlang de Middenweg. Helaas is voor dit doel het kenmerkende karakter van de oude Middenweg (met bomen aan twee kanten en water aan de oostzijde) op sommige plaatsen behoorlijk aangetast. Inmiddels zijn de Westtangent, Oosttangent en Zuidtangent de hoofdontsluitingswegen geworden, maar de Middenweg wordt op sommige plekken nog steeds teveel belast.

Historische route Middenweg als drager van ontwikkelingen

In de jaren zestig is gestart met het bouwen van de woonwijken en werkgebieden aan weerszijden van de oudere wegen. Elke buurt, elke wijk heeft een eigen sfeer. Het is prettig wonen in Heerhugowaard. Ruimte en groen zijn belangrijke kenmerken van de stedelijke inrichting van de gemeente.

De inmiddels wat verouderde inrichting van de meeste wijken, wordt op dit moment in samenspraak met de bewoners onder handen genomen in het kader van 'groot onderhoud wijken'. Binnen de werkgebieden vindt herstructurering plaats van met name de inrichting van de openbare ruimte.

In het oude centrumgebied spelen verschillende 'binnenstedelijke' ontwikkelingen. Projecten zijn in studie of zijn de afgelopen jaren gerealiseerd. Dat geldt bijvoorbeeld voor de zogenaamde Middenwegzone van Centrumwaard. Hiervoor heeft de gemeente een visie opgesteld waaraan toekomstige ontwikkelingen kunnen worden getoetst.

Met de aanleg van de Oosttangent is de hoofdwegenstructuur compleet en wordt het mogelijk om de Middenweg ter hoogte van Centrumwaard autoluw te maken. Het verkeer dat nu nog gebruik maakt van de Middenweg kan afgewikkeld worden via de Westtangent en de Oosttangent. Vervolgens kan de Middenwegzone van Centrumwaard ingericht worden als aantrekkelijk winkelgebied.

Door de van oudsher ruime ruimtelijke opzet van Heerhugowaard, is er weinig hoogbouw. In de jaren negentig zijn bij het NS-station enkele woontorens gebouwd en de afgelopen jaren zijn ook in het Stadshart en in de Stad van de Zon een aantal voor Heerhugowaardse begrippen hoge woongebouwen neergezet.

Het landelijke gebied is altijd open gebleven. Linten en dijken vormen de ruimtelijke begrenzingen van de open ruimte. Die open ruimte staat echter, met name op de overgang tussen stedelijk en landelijk gebied (Jan Glijnisweg, Middenweg-zuid) onder druk.

De Stad van de Zon, De Vork en De Draai zijn ontworpen als duurzaam planconcept. Uitgangspunt

is een zorgvuldig, intensief ruimtegebruik waarbij geen stedelijke aanslag op het landelijk gebied ontstaat. Op het gebied van duurzaamheid wordt continu vooruitgang geboekt. Zo zijn de eisen voor energieprestatie in de woningbouw aangescherpt.

Uit onderzoek blijkt dat de Heerhugowaardse ondergrond uitstekend geschikt is voor warmte/koude opslag door de aanwezigheid van lagen grof zand. Het gebruik van aardwarmte is in Heerhugowaard goed mogelijk.

Het begrip duurzaamheid is verbreed: de focus op comfort en ruimtelijke kwaliteit naast duurzaam

energiegebruik is daarbij van wezenlijk belang. Ideeën over woningbouw, vervoer, watersysteem, natuur en samenleving worden in samenhang ontwikkeld. Het is van belang deze duurzame stedenbouw in de ontwikkeling van Broekhorn en de herstructurering van het Stationsgebied voort te zetten.

Heerhugowaard ligt in een sterk verstedelijkte regio, aan de noordelijke rand van de Randstad. Het open landschap van de regio is daarbij een belangrijk onderdeel van de kwaliteit van de regio. Het is van belang de verbindende kwaliteit van het open landschap intact te laten en te versterken tot een groene contramal die voorziet in de behoefte tot recreëren. Hiermee kan invulling gegeven worden aan de toenemende behoefte aan routegebonden activiteiten (wandelen, fietsen, varen, paardrijden, skeeleren) met rustpunten in letterlijke zin (geluidsarm) en in figuurlijke zin (horeca, ontmoeting, picknicken).

In het landelijk gebied zal met name het recreatieve medegebruik en het netwerk van recreatieve routes moeten worden versterkt. Een goed toegankelijk en bruikbaar platteland vormt een belangrijk uitgangspunt voor de toekomst.

Stedelijke ontwikkeling als nieuwe herkenningspunten in het landschap

2.4 Heerhugowaard Ondernemend

Ambitie

Heerhugowaard draagt actief bij aan het uitdragen en verwezenlijken van een gezamenlijke toekomstvisie voor Noord-Holland Noord: Heerhugowaard ondernemend. De gemeenten hebben elkaar gevonden in de volgende missie: “Het realiseren van een duurzaam en bereikbaar Noord-Holland Noord met een evenwichtige woon-werkbalans en behoud en versterking van zowel de unieke landschappelijke en stedelijke kwaliteiten als van het voorzieningenniveau in de vitale plattelandskernen.”

Het ontwikkelen van een robuuste economische structuur is hierin een belangrijke opgave. Centraal staat versterking van het ondernemerschap, het innovatievermogen en de concurrentiekracht van het regionale bedrijfsleven. Daarbij zijn met name projecten van belang gericht op de realisatie, herstructurering of transformatie van werkgebieden, met een speciale focus op stationsgebieden. Het is echter van belang dat alle sectoren van de economie gefaciliteerd worden. Er zal daarom ook aandacht zijn voor de economie in de woonwijken, winkelgebieden, de voorzieningencentra en het agrarisch buitengebied. Om succes te boeken bij het verstevigen van de economische basis van Noord-Holland Noord vormt het alom verbeteren van de bereikbaarheid een belangrijke randvoorwaarde.

Om de economie duurzaam te versterken richten we ons vooral op de toevoeging van arbeidsplaatsen die op langere termijn perspectief bieden op een voorspoedige economische ontwikkeling. Ook ondernemerschap biedt hiertoe mogelijkheden (kansen!). Met name de kenniseconomie, de dienstensector en de zorg- en vrijetijdseconomie bieden hiertoe mogelijkheden. Het produceren van duurzame energie en de daarbij behorende spin-off kan de economie eveneens duurzaam versterken.

Versterking van de onderzoeks- en onderwijsmogelijkheden vergroot de kans dat talentvolle jonge arbeidskrachten zich hier vestigen en dat bestaande bedrijven zich profileren met het al aanwezige potentieel van banen voor hoger opgeleiden. Hierbij is van belang het bevorderen van de uitwisseling van kennis en ervaring tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Het Stationsgebied is één van de belangrijke ontwikkelingslocaties die Heerhugowaard hiervoor te bieden heeft. Het Stationsgebied is zowel een regionale uitvalsbasis naar de Randstad als een nieuwe thuishaven voor de Heerhugowaarders om te werken, te wonen en te verblijven. Daarop aansluitend bieden Broekhorn en Westpoort eveneens volop kansen voor de ontwikkeling van werkgelegenheid voor hoger opgeleiden.

Een gemeente die doorgroeit naar 60.000 inwoners in 2030 heeft belang bij de herontwikkeling van haar Stationsgebied naar een optimaal knooppunt van alle vervoersmodaliteiten. Maar het dient ook een gebied met verblijfskwaliteit te zijn; een thuishaven voor bewoners, werknemers en scholieren. In het stedelijk weefsel wordt het Stationsgebied zo een transitiezone tussen de nieuwe woonwijk Broekhorn met het fraaie buitengebied en de stedelijke kern van Heerhugowaard met het Stadshart.

Hoger opgeleiden worden gebonden aan de gemeente door naast de huidige bedrijvigheid ruimte te bieden aan bedrijven in de hoogwaardige industrie en innovatieve kleine bedrijven, de zakelijke dienstverlening, de zorg economie en hoogwaardige digitale ontsluiting door middel van glasvezel. Dit draagt bij aan een betere woon-werkbalans. Heerhugowaard staat open voor de vestiging van nieuwe bedrijvigheid. Om voor elk bedrijf de juiste plek te vinden wordt aangesloten op de specifieke kwaliteiten en identiteit van de verschillende (werk-)gebieden in de gemeente.

Het buitengebied van Heerhugowaard is nog sterk agrarisch. In het noordwesten van de gemeente ligt een belangrijk glastuinbouw gebied Alton. De sector landbouw, bosbouw en visserij is met 4,9 procent van de landelijke productiewaarde goed vertegenwoordigd in de regio Noord-Holland Noord.

Bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid zijn randvoorwaarden voor de verbindingen met de regio, tussen stedelijk gebied en buitengebied en in de wijken.

Regio Alkmaar

De regionale samenwerking tussen de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk, Graft-De Rijp en Schermer gebeurt onder de naam 'Regio Alkmaar'. Regio Alkmaar gaat uit van de netwerkgedachte. Bundeling van krachten maakt de samenwerkende gemeenten sterker. Door profilering kan elke gemeente haar eigen karakter behouden.

Regio Alkmaar wil een vitale regio zijn waar wonen, werken en recreëren in balans zijn. Bij de economische ontwikkeling staat regionale profilering voorop.

Wat betreft wonen richt Regio Alkmaar zich primair op de eigen woningbehoefte, zowel kwantitatief als kwalitatief. Het is van belang om meer evenwicht te brengen in de woon-werkbalans. Veel inwoners van de regio werken buiten de stad of regio. Om hoogopgeleide jongeren vast te houden wil de regio naast de huidige bedrijvigheid meer dienstverlenende bedrijven aantrekken.

Op recreatief gebied wordt ernaar gestreefd om de kernen, de recreatiegebieden en het buitengebied via recreatieve routes met elkaar te verbinden.

Regio Alkmaar vindt het belangrijk dat het complete en gevarieerde pakket van bovengemeentelijke, bovenregionale en zelfs internationale schaal van voorzieningen voor de inwoners voorhanden blijft, en waar mogelijk wordt uitgebreid voor wat betreft de detailhandel. Hierbij is het van belang alert te zijn op overbewinkeling. Met name voor perifere detailhandel is de kans op overbewinkeling groot. Goede spreiding van de detailhandel is belangrijk voor de levendigheid en het terugdringen van de automobilititeit.

In de provinciale structuurvisie is aangegeven dat de verschillende regio's moeten komen tot een regionale detailhandelsvisie. Daarbij heeft de provincie het initiatief genomen om te komen tot regionale commissies voor winkelplanning die plannen voor grootschalige detailhandel toetsen op structuurversterking en innovatie. Regio Alkmaar heeft daarom in 2010 de 'Detailhandelsvisie Regio Alkmaar' opgesteld, met als tijdshorizon 2010-2020. Nieuwe initiatieven moeten op basis van regionale afspraken tot stand komen. Heerhugowaard concentreert zich hierbij op versterking van het Stadshart, Centrumwaard en de Woonstrip (Beveland). Voor overige detailhandelsontwikkelingen is er hooguit ruimte voor kwalitatieve uitbreiding en diversiteit.

Tevens is naar aanleiding van eerder uitgewerkt Rijks- en Provinciaal beleid het Programma Herstructurering Bedrijventerreinen opgesteld. Deze prioriteitenlijst van te herstructureren bedrijventerreinen in de regio, provincie en rijk vormt de aanzet tot verdere uitwerking in een regionale uitwerkingsparagraaf voor wat betreft het verder oppakken van de herstructurering. Hierbij wordt uitgegaan van de SER-ladder. Dit betekent: eerst bepaling van behoefte aan bedrijventerrein, vervolgens onderzoeken wat van deze behoefte op bestaande bedrijventerreinen via herstructurering en/of intensivering ingevuld kan worden. Als dan nog behoefte aan bedrijventerrein bestaat, dan wordt dit zoveel mogelijk binnen bestaand bebouwd gebied opgelost of in een nieuwe cluster van bebouwing daarbuiten.

Een goede bereikbaarheid is een randvoorwaarde voor een duurzame succesvolle ontwikkeling van Regio Alkmaar. De ambitie is om de mobiliteit betrouwbaarder te maken binnen de kaders van leefbaarheid en veiligheid. Dit is onder meer mogelijk door keuzemogelijkheden aan te bieden: auto, fiets en OV moeten elkaar aanvullen en versterken. Er kan zo nu en dan best een file staan, als de reistijd van tevoren maar bekend is. Belangrijker is het dat die file, met het OV of de fiets, comfortabel en betrouwbaar te omzeilen moet zijn. Regionaal is de doortrekking van de Westfriisiaweg van groot belang. De Westfriisiaweg in Heerhugowaard is de ontbrekende schakel in een bovenregionale verbinding tussen Alkmaar, Hoorn, Enkhuizen en Zwolle.

De rol van Heerhugowaard

De afgelopen jaren heeft Heerhugowaard ambitieus ruimte gegeven aan vestiging van nieuwe bedrijven op de bedrijventerreinen Zandhorst III, Beveland en het Stationsgebied. Het Stadshart, met haar centrum voor kunst en cultuur Cool en overdekt winkelcentrum Middenwaard, biedt de regio stadse recreatie. Dat geldt ook voor de Caravanboulevard, de Woonstrip en de verschillende sportvoorzieningen. Het Park van Luna fungeert als schakel in de groene zone voor de regio.

Naast de gemeentelijke groei heeft regionale afstemming er aan bijgedragen dat de huidige bedrijventerreinen een gevarieerde identiteit hebben qua functies en ruimtelijke uitstraling. Het is belangrijk om een duidelijke ruimtelijke kleur te geven aan de bedrijventerreinen. Om de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen worden bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen kwaliteitsteams ingesteld. Deze blijven functioneren zolang nog niet alle beschikbare gronden zijn uitgegeven en met bedrijfsruimte zijn ingevuld.

Heerhugowaard wil zich blijven inzetten voor de ontwikkeling van Regio Alkmaar. Om verder zorg te dragen voor een evenwichtige woon-werkbalans wil zij naast de huidige bedrijvigheid, zowel hoogwaardige industrie als innovatieve kleine bedrijven en zakelijke dienstverlening een mogelijkheid bieden zich te vestigen op de duurzame bedrijventerreinen De Vork en Broekhorn, Westpoort en het Stationsgebied.

De bereikbaarheid van de regio is gebaat bij de aanleg van de Westfrisiaweg. Een belangrijke effect van de Westfrisiaweg is dat het doorgaande verkeer buiten de gemeente om geleid kan worden. Ook is de Westfrisiaweg een goede ontsluiting voor de bedrijventerreinen Zandhorst en De Vork.

Op steeds meer terreinen vindt een bredere samenwerking in de regio plaats, waardoor er als geheel een compleet pakket van voorzieningen ontstaat.

Bedrijfspanel aan de Woonstrip op Beveland

Economie en Werken

De gemeente Heerhugowaard ziet bedrijvigheid als motor van de lokale economie. Gestimuleerd door het rijk, provincie en regio is de ruimte voor bedrijvigheid in de loop der jaren sterk gegroeid. De bovengemeentelijke kansen leiden ertoe dat het economische beleid van de gemeente volgend is. De groei van de bedrijvigheid is onvoldoende om het merendeel van de werkzame beroepsbevolking binnen Heerhugowaard van werk te voorzien. Een op de drie werkenden heeft een werkplek buiten de regio. Gelet op de duurzame ontwikkeling wenst de regio op de lange termijn meer hoogopgeleiden vast te houden.

De meeste bedrijven zijn gevestigd in de bedrijfszone. De bedrijfszone bestaat uit de bedrijventerreinen Zandhorst, Beveland, De Frans, het Stationsgebied en de toekomstige terreinen Broekhorn, Westpoort en De Vork. Ook in De Noord is een kleinschalig bedrijventerrein aanwezig. Aan de westzijde van De Noord is het concentratiegebied voor glastuinbouw Alton gelegen.

*Nieuwe ontwikkeling in
Zandhorst III*

Agrarische bedrijvigheid Alton

Het bedrijventerrein Zandhorst I is opgeknapt. In 2002 is de Caravanboulevard gerenoveerd, waardoor deze een uitstraling van allure heeft gekregen. Een onderzoek naar herstructurering van De Frans is in 2010 afgerond. Resultaat van dit onderzoek is de conclusie dat er géén economische noodzaak is voor herstructurering. Er is geen sprake van structurele leegstand en door de ligging vlakbij het station (loopafstand) en zijn goede bereikbaarheid per auto en fiets is het een aantrekkelijke locatie. Wel noopt de parkeersituatie tot het treffen van maatregelen, welke binnen afzienbare tijd zullen worden uitgevoerd.

De glastuinbouw vindt hoofdzakelijk plaats in het glastuinbouwconcentratiegebied Alton. De meest voorkomende bedrijvigheid is sierteelt. Veel bedrijven zijn met de tijd meegegaan en hebben het bedrijf aan de huidige ontwikkelingen in de glastuinbouw aangepast. Er zijn echter door economische omstandigheden en vergrijzing de afgelopen jaren ook verschillende glastuinders gestopt. De glastuinbouw kenmerkt zich door een snelle schaalvergroting (bedrijven worden steeds groter). Het buiten Alton gelegen glas wordt in Heerhugowaard niet uitgebreid. Het Altongebied is als herstructureringsgebied opgenomen in de provinciale structuurvisie. Gemeente, provincie en ondernemers willen de herstructurering graag hand in hand laten gaan met verduurzaming van de energie-infrastructuur. Naast het produceren van glastuinbouwproducten kan de productie van duurzame energie een belangrijke rol gaan spelen. Hierdoor zal het gebied een kwaliteitsslag maken, hetgeen zal leiden tot een fors verbeterd vestigingsklimaat voor ondernemers.

Net als wonen en leven, is ook bedrijvigheid belastend voor het milieu. De gemeente Heerhugowaard stimuleert het besef van verantwoordelijkheid op dit gebied. Daarbij biedt zij ondersteuning bij het nemen van energiebesparende maatregelen en het inzetten van duurzame energie. Voorbeelden van deze maatregelen zijn de ontwikkeling van het bedrijventerrein De Vork en de interne bedrijfsvoering van de gemeente Heerhugowaard. Voor de interne bedrijfsvoering spant de gemeente zich in om bij alle inkopen en aanbestedingen, duurzaamheidscriteria te onderzoeken en waar mogelijk neemt ze deze mee. De speerpunten bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein de Vork zijn ecologie, duurzaamheid, energie en uitstraling.

Ruimte voor economische ontwikkeling

Economische ontwikkeling speelt zich op een brede basis af binnen de Heerhugowaardse samenleving: op de bedrijventerreinen, in de woonwijken, in het Stationsgebied en de voorzieningencentra, in het agrarische buitengebied.

In de toekomst wordt voldoende ruimte geboden aan werkgelegenheid door de ontwikkeling van het bedrijventerrein De Vork, Broekhorn, Westpoort en de herontwikkeling van het Stationsgebied.

De Vork bestaat uit circa 70 hectare netto uitgeefbaar terrein. De Broekhorn kent ongeveer 4,5 hectare netto uitgeefbaar terrein en Westpoort circa 7 hectare.

Broekhorn ligt aan de westzijde van Heerhugowaard, ingeklemd tussen de spoorlijn en het kanaal Omval-Kolhorn. Door dit gebied lopen de provinciale N242 en de Zuidtangent. Broekhorn leent zich voor een mix van wonen, werken en recreatie.

De Vork: nieuwe ontwikkeling achter Middenweg ten noorden van spoorlijn

Het gebied Westpoort wordt begrensd door de Westtangent, N242, de spoorlijn en de Abe Bonnema-weg. Het kan de toegang tot Heerhugowaard worden. Er zal voor het gebied een Masterplan worden ontwikkeld met daarin ruimte voor kantoren, maatschappelijke en medische voorzieningen (MCA) en alles wat daaraan logischerwijs gerelateerd kan worden (zoals beperkt horeca, detailhandel en onderwijs) in een parkachtige setting.

Met de geplande uitbreidingen is er voorlopig genoeg ruimte voor bedrijvigheid. Na deze uitbreidingen zal Heerhugowaard in een veel lager tempo door groeien. Binnen de huidige bebouwde omgeving is er nog ruimte voor inbreiding, herstructurering en transformatie. Zo zal op middellange termijn de herstructurering van een beperkt deel van bedrijventerrein Zandhorst worden opgepakt, dit in relatie tot de ontwikkeling van het Stationsgebied. Tevens volgen op lange termijn Beveland en De Noord. In het Stationsgebied is de herstructurering en transformatie met diverse ontwikkelingen al ingeleid. Het is zowel regionaal als voor de inwoners van Heerhugowaard een interessant gebied. In een compact stedelijke setting zal het Stationsgebied op termijn veranderen in een gebied met een mix van woningbouw, bedrijvigheid, maatschappelijke functies en kantoorfuncties. Hierover meer in de volgende paragraaf.

Heerhugowaard wil de glastuinbouw behouden. De glastuinbouw is een van de sectoren die er voor kan zorgen dat Heerhugowaard een energieneutrale stad wordt. De gemeente steunt en stimuleert dan ook initiatieven die bijdragen aan een duurzame glastuinbouw. Ruimtelijk gezien zal het Alton-gebied in de toekomst niet worden uitgebreid. Verspreid liggend glas wordt niet uitgebreid en waar mogelijk op vrijwillige basis naar het Alton-gebied verplaatst. Herstructurering van het gebied door middel van marktwerking wordt beoogd. Uitbreiding van de glastuinbouw buiten Alton is niet gewenst. Het kassenconcentratiegebied in 't Kruis kan blijven functioneren door bedrijfsovernames. In de rest van het buitengebied zullen de kassen op den duur verdwijnen. Aan agrarische ondernemers worden, in het kader van de zogenaamde multifunctionele landbouw, mogelijkheden van bedrijfsverbreding geboden om zo een bijdrage te leveren aan recreatie en toerisme, zorg, dagbesteding, kinderopvang en natuurbeheer. Daarnaast zou de productie van duurzame energie, zoals voor de glastuinbouw, ook voor de rest van de agrarische sector een rol kunnen spelen in de bedrijfsvoering. Vooral biomassavergisting, maar ook de opwekking van zonne- en windenergie kunnen als verbredingsactiviteiten plaatsvinden bij agrarische bedrijven.

De economische bijdrage van de vrijetijdssector wordt steeds belangrijker. Ondernemers op het gebied van recreatie en toerisme, horeca en retail, sport, kunst en cultuur(historie), evenementen, leisure, vermaak en attracties en de zakelijk markt spelen een steeds prominentere rol. Aandachtspunt in het gemeentelijk beleid is het goed faciliteren van deze sector. Het faciliteren van particulier initiatief binnen vastgestelde kaders biedt kansen en mogelijkheden aan ondernemers. Zo kan het zijn dat voor het faciliteren van een levendig stadshart het publiek belang zwaarder weegt dan het private belang. In de nota 'Naar Buiten!' wordt het realiseren van vier speerpuntprojecten genoemd: de Smuigelpolder, de Veenhuizerpolder, het Poldermuseum en 't Waarderhout. Dit zijn strategische locaties waar verschillende functies en voorzieningen gecombineerd worden.

Heerhugowaard wil binnen de regionale afstemming over economisch beleid haar eigen karakter behouden en zo een duidelijke speler zijn in de regio. Per bedrijventerrein bestaat een globaal beeld van de aard van de gewenste bedrijvigheid, mede bepaald door milieuzonering en bereikbaarheid. Maar er wordt veel ruimte geboden om met name duurzame bedrijfsvoering, de opwekking van duurzame energie en werkgelegenheid voor hoogopgeleiden in te passen.

Stationsgebied

Het Stationsgebied van Heerhugowaard wordt momenteel voornamelijk gekenmerkt door enkele grote infrastructurele knelpunten en een onduidelijke ruimtelijke identiteit. Het gebied heeft een specifieke stedenbouwkundige betekenis voor de gemeente: het is een verbindende zone tussen de stedelijke kern van de gemeente en het groene buitengebied. Functioneel is het een transitiezone op de rand van de stedelijke kern. Het Stationsgebied vormt zo de schakel tussen de grootschalige ontwikkelingslocaties in en om het Stadshart en Broekhorn. De transformatie van het Stationsgebied is al ingezet met nieuwe bouwinitiatieven en de subsidie voor een ongelijkvloerse kruising van de Zuidtangent met het spoor. Voor het completeren van de stad is de verdere ontwikkeling van het Stationsgebied voor Heerhugowaard belangrijk. In ieder geval voor de eigen ontwikkeling, maar ook als onderdeel van de ontwikkeling van Regio Alkmaar zal Heerhugowaard een bijdrage moeten leveren. Het Stationsgebied is één van de belangrijkste ontwikkelingslocaties die Heerhugowaard nu en straks op dit punt te bieden heeft.

Voor het gebied zal in 2012 een integrale gebiedsstructuurvisie gereed zijn waarbinnen in de tijd verspreid liggende, nog te preciseren projecten tot uitvoering kunnen worden gebracht. De visie geeft in hoofdlijnen de richting aan waar ontwikkelingen in welke ruimtelijke vorm mogelijk zijn, in samenhang met de logische (verkeer)ontsluitingsstructuur. Het geeft inzicht in de randvoorwaarden die gelden voor die verdere uitwerking en illustreert de ruimtelijke mogelijkheden.

Rondom het NS-station zijn veel percelen onderwerp van herstructurering en transformatie. Bekende voorbeelden zijn het nieuwe hoofdkantoor van het Hoogheemraadschap, hotel, restaurant en eventcentre Jules en de nieuwbouw van het Huygens College met praktijkschool De Polsstok aan de Umbriëllaan. Deze nieuwbouwplannen vormen de zichtbare transformatiestart van het gebied.

Vanuit de regionale samenwerking in Regio Alkmaar is het Heerhugowaardse Stationsgebied benoemd als OV-transferpunt en zoeklocatie voor nieuwbouw van woningen, kantoren, zorg- en onderwijsfuncties. Het Stationsgebied zal, net als Stad van de Zon een icoon worden van duurzame stedenbouw in Heerhugowaard.

Gebiedsstructuurvisie Stationsomgeving in ontwikkeling

Mobiliteit

Mobiliteit is een randvoorwaarde voor maatschappelijke welvaart. Zonder verkeer en vervoer zou het economische proces tot stilstand komen en blijven menselijke behoeften – zoals het onderhouden van sociale contacten – onbevredigd.

De behoefte aan mobiliteit groeit in Heerhugowaard door stedelijke ontwikkelingen, stijging van het inwoneraantal en welvaart. Heerhugowaard wil de individuele mobiliteit van haar inwoners waarborgen. Mobiliteit brengt echter negatieve milieueffecten zoals verkeersopstoppen, geluidsoverlast en luchtverontreiniging met zich mee. In het streven naar een energieneutrale stad streeft Heerhugowaard naar een balans tussen leefbaarheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Duurzaamheid is ook hier het verbindende thema.

De fiets en het openbaar vervoer zijn de vervoersmiddelen die voldoen aan bijna alle eisen van duurzaamheid. Het meest populaire vervoermiddel, de auto, is het minst duurzaam. Toch zijn er ontwikkelingen die dit systeem meer duurzaam zullen maken op de aspecten energiegebruik, uitstoot en recycling. Echter, op de aspecten ruimtebeslag (inclusief congestie), onveiligheid en toekomstvast (capaciteit) zal het systeem binnen het stedelijk gebied zijn beperkingen blijven hebben.

De gemeente Heerhugowaard kiest er dan ook voor om de rol van de fiets en openbaar vervoer te versterken. Als meer personen gebruik maken van de fiets en het openbaar vervoer, leidt dit tot minder geluid, luchtverontreiniging en congestie. Een voorwaarde om van Heerhugowaard een energieneutrale stad te maken. Om dit te bewerkstelligen zal het voor beide vervoerswijzen nodig zijn om een kwaliteitssprong te maken. Voorbeelden zijn directe fietsroutes naar en fietsparkeervoorzieningen bij de belangrijke voorzieningen in de gemeente maar ook verbeteringen in de ketenmobiliteit rond het OV. De ontwikkeling van het Heerhugowaardse Stationsgebied zal daar een centrale rol in spelen. De auto zal echter in Heerhugowaard een belangrijke (economische) rol blijven spelen. De gemeente Heerhugowaard wil daarom ook bevorderen dat er meer gebruik gemaakt gaat worden van elektrische motorvoertuigen. De eerste stappen worden gezet door het plaatsen van oplaadpunten en door zelf gebruik te maken van elektrische voertuigen.

Voor de **bereikbaarheid** van Heerhugowaard is het wenselijk dat het tangentiële ontsluitingssysteem voor gemotoriseerd verkeer doorstroomt. Een groot deel van de wijken is conform landelijke beleid ingericht als 30 km/uur-zone. Richting de toekomst dient nu de hoofdwegenstructuur robuuster gemaakt te worden. Om het verkeer ook richting 2020 goed te kunnen laten doorstromen zal op een aantal kruispunten de capaciteit moeten worden uitgebreid. De hoofdwegenstructuur is nog niet afgerond. Om een ringstructuur te creëren is het noodzakelijk de hoofdwegenstructuur af te ronden door middel van het doortrekken van de Oosttangent. De planologische randvoorwaarden daarvoor zijn eind 2009 geschapen door het vaststellen van het bestemmingsplan.

Een adequate ontsluiting van de toekomstige ontwikkelingen van De Draai, De Vork en Broekhorn is in de planvorming voorzien.

De regionale bereikbaarheid wordt bevorderd door de aanleg van de Westfrisiaweg en het aansluiten van de hoofdwegenstructuur op het provinciale wegennet. De Westfrisiaweg ontlast tevens de Westtangent. Met de aanleg van de N508 in het zuiden heeft de Oosttangent een rechtstreekse verbinding gekregen met de N242 en de Ringweg Alkmaar.

Om de emissie van schadelijke stoffen te verlagen wordt het gebruik van openbaar vervoer gestimuleerd. Tevens wil de gemeente voor korte verplaatsing de fietser en voetganger ruim baan geven. De bereikbaarheid middels het openbaar vervoer is de afgelopen jaren sterk verbeterd. Met name de verbinding met Alkmaar is goed. Het is van belang om aandacht te houden voor een vorm van besloten vervoer, aanvullend op het openbaar vervoer, dat met name gericht is op ouderen en mindervaliden. Onlangs is daarvoor de HugoHopper in gebruik genomen.

In het langzaam verkeersnetwerk ontbreken nog interne verbindingen tussen de woonwijken en vanuit de woonwijken recreatieve routes naar het buitengebied.

Bereikbaar Heerhugowaard...

...langs veilige routes!

Op het gebied van **verkeersveiligheid** kampt Heerhugowaard met hoge ongevallencijfers. Enkele wegen zijn moeilijk oversteekbaar. Er liggen fietsstroken langs de Reuzenpandasingel, Amstel, Smaragd, Haringvliet, Geul, Diamant en Westfrieslandsingel, maar de gemeente heeft een voorkeur voor vrijliggende fietspaden. Daarnaast dient gekeken te worden naar enkele ontbrekende schakels in het fiets- en voetpadennetwerk. Veel wegen lopen nog steeds op oude grenzen van de verkaveling. Dit heeft lange rechte wegen tot gevolg, wat een negatief effect heeft op de verkeersveiligheid.

Een duurzaam verkeers- en vervoersysteem betekent een belangrijke bijdrage aan de **leefbaarheid** binnen het gebied. Naast de verkeersveiligheid spelen bijvoorbeeld luchtkwaliteit, geluid, inrichting van het verkeersgebied voor langzaam verkeer en parkeervoorzieningen een rol. In de loop der tijd is het autobezit gegroeid. Met name in de oudere wijken is de parkeernorm laag en komt de leefbaarheid als gevolg van het relatief hoge autobezit onder druk te staan. In de nieuwe wijken ligt de norm hoger maar ook daar is het autobezit dusdanig toegenomen dat er krapte ontstaat.

De luchtkwaliteit in Heerhugowaard kent nu nog geen knelpunten. Nergens worden Europese normen overschreden. Maar de stad groeit nog steeds: er komen meer woningen bij en dus meer autoverkeer. En ook bedrijventerrein De Vork trekt verkeer aan en zorgt voor luchtverontreiniging. Daarom heeft de gemeente in 2008 het Luchtkwaliteitplan vastgesteld. Alle toekomstige plannen, zowel woningbouwplannen als de aanleg van nieuwe wegen, moeten worden getoetst aan dit Luchtkwaliteitplan.

Op het gebied van mobiliteit werkt Heerhugowaard de komende jaren aan:

- *Bereikbaarheid*

Er wordt verder gegaan met de optimalisering van de doorstroming voor gemotoriseerd verkeer op het gemeentelijke hoofdwegennet en op de aansluitingen van en naar het regionale hoofdwegennet. Daarnaast is het van belang dat het doorgaand verkeer zoveel mogelijk gebruik gaat maken van het provinciale wegennet.

De N242 krijgt het karakter van een stroomweg, zoals is aangegeven in het PVVP. Dit is een weg die wordt gekenmerkt door conflictvrije, ongelijkvloerse kruisingen, net als de autosnelweg. Hierdoor zal de capaciteit van de N242 fors verbeteren ten opzichte van de huidige situatie. De doorstroming zal verbeteren en het doorgaand verkeer zal, naar verwachting, minder gebruik gaan maken van de Middenweg en de Westtangent. Hier staat tegenover dat op relatief korte termijn ontwikkeling van de Broekhorn extra verkeer met zich mee zal brengen. Dit gebied zal dan ontsloten worden via de Broekerweg en geen extra ontsluiting op de N242 krijgen. Voor de ontsluiting van de Vork wordt door het verlengen van de Kamerlingh Onnesweg een directe aansluiting op de N242 gecreëerd. Een tweede volwaardige ontsluiting van de Vork wordt gerealiseerd door het verlengde van de Kamerlingh Onnesweg door te trekken richting Obdam, tot aan de Braken als onderdeel van de Westfrisiaweg. Daarnaast komt er een extra aansluiting op de Hasselaarsweg. De bereikbaarheid van de regio wordt verbeterd door de aanleg van de Westfrisiaweg. Het ontwerp van de

Westfrisiaweg ligt deels nog op de tekentafel. Maar het te kiezen tracé in Heerhugowaard is al wel bekend. De weg zal in het verlengde komen van de Kamerlingh Onnesweg. De aanleg van de benodigde spoortunnel is reeds afgerond. De Westfrisiaweg zal met een tunnel onder de Middenweg door gaan en waar de Westfrisiaweg de Molenweg kruist wordt een fietstunnel aangelegd. Ter hoogte van de Krusemanlaan wordt de Westfrisiaweg met een rotonde aangesloten op de bestaande wegenstructuur. Een belangrijk effect van de Westfrisiaweg is dat het doorgaande verkeer om het stedelijke gebied geleid kan worden. Heerhugowaard heeft de ambitie om de aansluiting verder te verbeteren door de aansluiting te verplaatsen naar een locatie ten noorden van het spoor Heerhugowaard-Hoorn. Hiermee kan nog meer doorgaand verkeer om het stedelijk gebied geleid worden.

Op de lokale hoofdwegenstructuur zal gewerkt gaan worden aan de Zuidtangent en de Oosttangent. Voor de Zuidtangent wordt eerst een verkeerskundige visie opgesteld. Duidelijk is al dat ter hoogte van het stationsgebied alle rijstroken volledig benut zullen worden en dat een spoorwegonderdoorgang wordt aangelegd. De Oosttangent wordt in etappes gecompleteerd door eerst de aanleg van het wegvak tussen de Van Veenweg en de Beukenlaan en vervolgens het wegvak tussen de Beukenlaan en de Zuidtangent. Een aandachtspunt is de bereikbaarheid voor de fietsers op de hoofdwegenstructuur. De bereikbaarheid voor het gemotoriseerde verkeer moet niet ten koste gaan van langzaam verkeer. Hier zal een evenwicht moeten worden gezocht.

Samen met de provincie en de regio wil Heerhugowaard het openbaar vervoer stimuleren. Heerhugowaard wil in 2020 een HOV-lijn, een bovenregionale buslijn en vier streeklijnen hebben die Heerhugowaard verbinden met de directe omgeving: drie noord-zuidverbindingen (Heerhugowaard-Alkmaar), en een oost-westverbinding (Langedijk-Heerhugowaard-Ursem). Inmiddels is ook binnen de wijken een besloten servicedienst gestart langs belangrijke punten, de HugoHopper. Met deze lijnen zijn ook de bedrijventerreinen bereikbaar per openbaar vervoer. Het Stationsgebied van Heerhugowaard moet in 2020 een belangrijk transferpunt zijn voor de regio. Lijn 360 wordt een belangrijke hoogwaardig openbaar vervoer verbinding, voorzien van alle gemakken voor de reiziger, zoals uitgebreide fietsparkeermogelijkheden en dynamische reizigersinformatie.

In de Regionale Bereikbaarheidsvisie is de ambitie opgenomen om Heerhugowaard te laten aansluiten op de toekomstige spoorverbinding Alkmaar-Eindhoven, waarvoor het Rijk plannen heeft om 'spoorboekloos' te rijden. De stationsomgeving zal aangepast moeten worden aan de moderne tijden, richtlijnen en veiligheidseisen: de spoorwegovergang Zuidtangent ongelijkvloers, bredere en langere perrons (veiligheid), meer P+R-plaatsen, het verbeteren van de toegankelijkheid van het station en het verbeteren van de fietsparkeervoorzieningen. In 2020 zijn bestemmingen in het stedelijk gebied zowel vanuit de omliggende kernen als het landelijk gebied via de beschikbare fietsverbindingen snel bereikbaar. Bij deze bestemmingen is voldoende stallingruimte aanwezig. Voor de verplaatsing binnen Heerhugowaard moet de fiets concurreren met de auto. Hiervoor wordt het fietsnetwerk verbeterd en het fietsgebruik naar het Stationsgebied en Stadshart gestimuleerd. De fietsers krijgen de ruimte en waar wenselijk ook voorrang. Aandachtspunt hierbij is de kruising tussen fietspaden en de hoofdwegenstructuur.

Hoofdwegenstructuur Heerhugowaard 2020

De doorstroming op de hoofdwegenstructuur mag niet ten koste gaan van de bereikbaarheid voor langzaam verkeer.

De voetgangersroutes van en naar openbare voorzieningen binnen de wijken worden verbeterd en voorzien van geleidelijnen. De ontbrekende schakels die zijn genoemd bij het opstellen van het GVVP worden ingevuld.

- *Verkeersveiligheid*

De gemeente wil binnen het verkeerssysteem de verkeersveiligheid van alle verkeersdeelnemers zo maximaal mogelijk garanderen. Zij blijft het verkeersveiligheidsbeleid (Duurzaam Veilig) continueren en actualiseren. Ook gaat zij aandacht besteden aan verkeerseducatie. Bij de (her)inrichting van wegen wordt volgens de principes van 'Duurzaam Veilig' rekening gehouden met de bereikbaarheid van wegen en wijken door hulpdiensten.

- *Leefbaarheid*

De gemeente neemt maatregelen om de luchtvervuiling en geluidsoverlast, die de groei van de gemeente met zich mee brengt, op te vangen. Via de tangenten en de nog aan te leggen Westfriisaweg zal het doorgaand autoverkeer om het binnenstedelijk gebied geleid worden. Op de tangenten worden maatregelen getroffen om de doorstroming van het verkeer goed te laten verlopen. Het LARGAS-principe (Langzaam Rijden GAat Sneller) kan daaraan een bijdrage leveren. De inrichting van een LARGAS-weg – smalle rijstroken met een middenverhoging – en langgerekte rotondes zorgen ervoor dat het verkeer blijft rijden en daardoor voor minder vervuiling zorgt. Ook worden auto's steeds milieuvriendelijker. Heerhugowaard maakt met de aanleg van oplaadpunten het gebruik van elektrische auto's en fietsen mogelijk. Ook wordt deelautogebruik gestimuleerd. In het Luchtkwaliteitplan staan nog meer maatregelen die de luchtkwaliteit gunstig kunnen beïnvloeden zoals veilige fietsroutes wat moet leiden tot minder autoverkeer, goede verwijzing naar parkeervoorzieningen en het stimuleren van openbaar vervoer.

De geluidbelasting, onder andere ten gevolge van weg- en railverkeer, zal worden geïnventariseerd en gepresenteerd op geluidkaarten. Vervolgens zal de gemeente een plandrempel vaststellen en in een actieplan aangeven welke maatregelen getroffen worden voor de woningen die een hogere geluidbelasting ondervinden dan de plandrempel.

Voor de leefbaarheid in de wijken is het van belang dat de bushaltes voldoen aan de toegankelijkheidseisen en worden voorzien van voldoende parkeergelegenheid voor de fiets.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

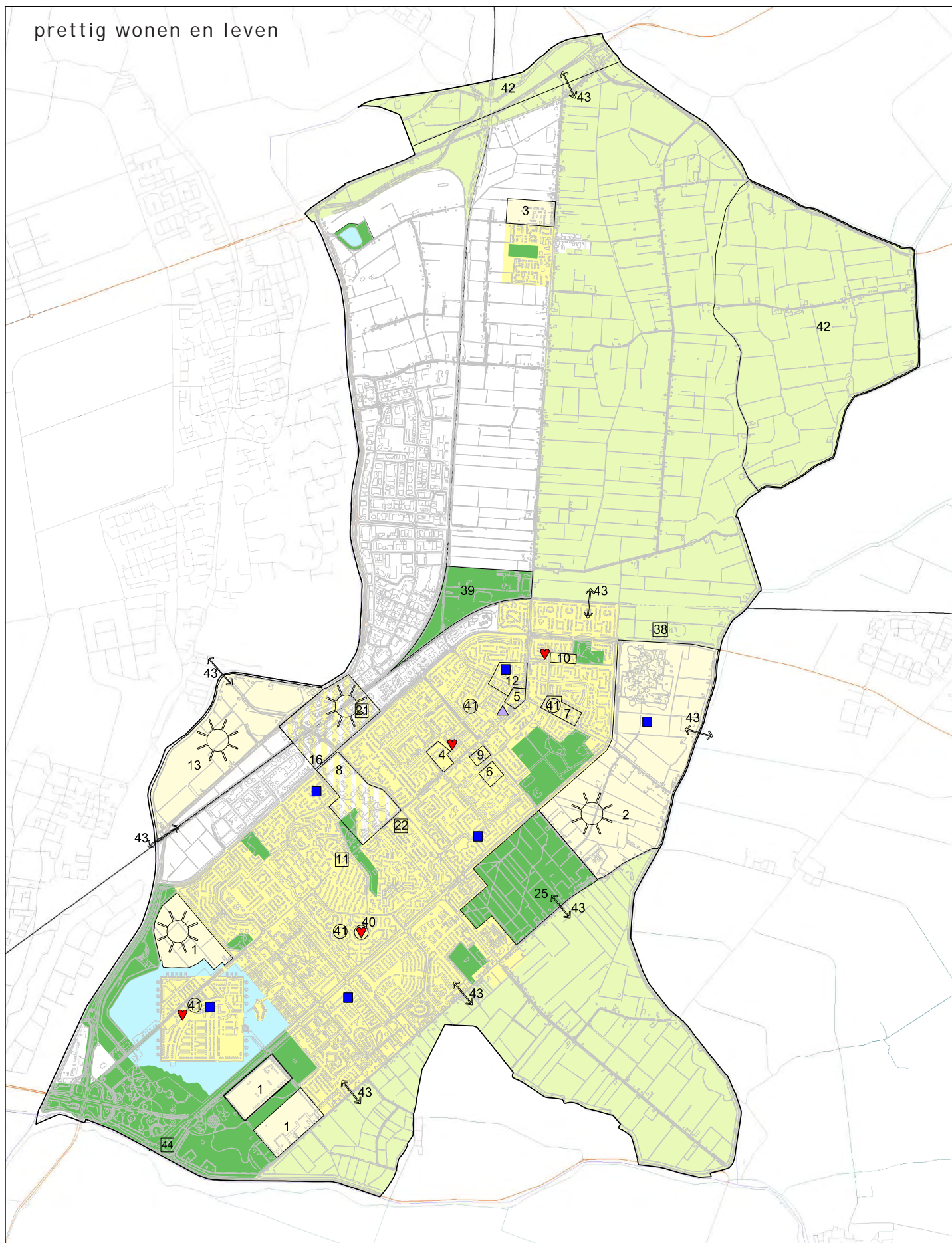
3.1 Hoofdpijnen van de structuurvisie

Zowel de stadsvisie als deze structuurvisie geven richting aan de toekomstige ontwikkeling van Heerhugowaard. Bij toekomstige ontwikkelingen vormen duurzame randvoorwaarden belangrijke uitgangspunten. Voor de door ons gehanteerde drie duurzame principes 'People Planet Prosperity' kunnen de ruimtelijke consequenties naar een kaartbeeld worden vertaald. Door het 'stapelen' van de drie kaartbeelden ontstaat de uiteindelijke structuurvisiekaart. Hieruit blijkt dat de drie thema's elkaar aanvullen en versterken.

prettig wonen en leven

Prettig wonen en leven

In Heerhugowaard is het prettig wonen voor jong en oud. Met name bij binnenstedelijke herstructurering wordt rekening gehouden met de oudere huishoudens door levensloopbestendig te bouwen en voldoende groen en openbare ruimte van hoogwaardige kwaliteit toe te voegen. In de laatste ontwikkelingsgebieden Stad van de Zon, Broekhorn en De Draai is extra aandacht voor het creëren van energieneutrale wijken.

Een leefbare stad betekent voldoende voorzieningen (sport, scholen, maatschappelijke voorzieningen) voor iedereen en op korte afstand. Wijkcentra, woonservicegebieden en wijkontwikkelingsplannen leveren hier een belangrijke bijdrage aan. Goede langzaamverkeersverbindingen zijn belangrijk, zowel binnen het stedelijke gebied als in het landelijke gebied. De openheid van het landelijk gebied is een bijzondere kwaliteit.

Op recreatief gebied staat Heerhugowaard niet op zichzelf. Het Stadshart is een regionale trekker. De gemeente beschikt over grootschalige recreatiegebieden als het Park van Luna, 't Waarderhout en de ringvaart. In de regio liggen het Geestmerambacht, de historische kern Alkmaar en op iets grotere afstand de Noordzeestranden.

LEGENDA

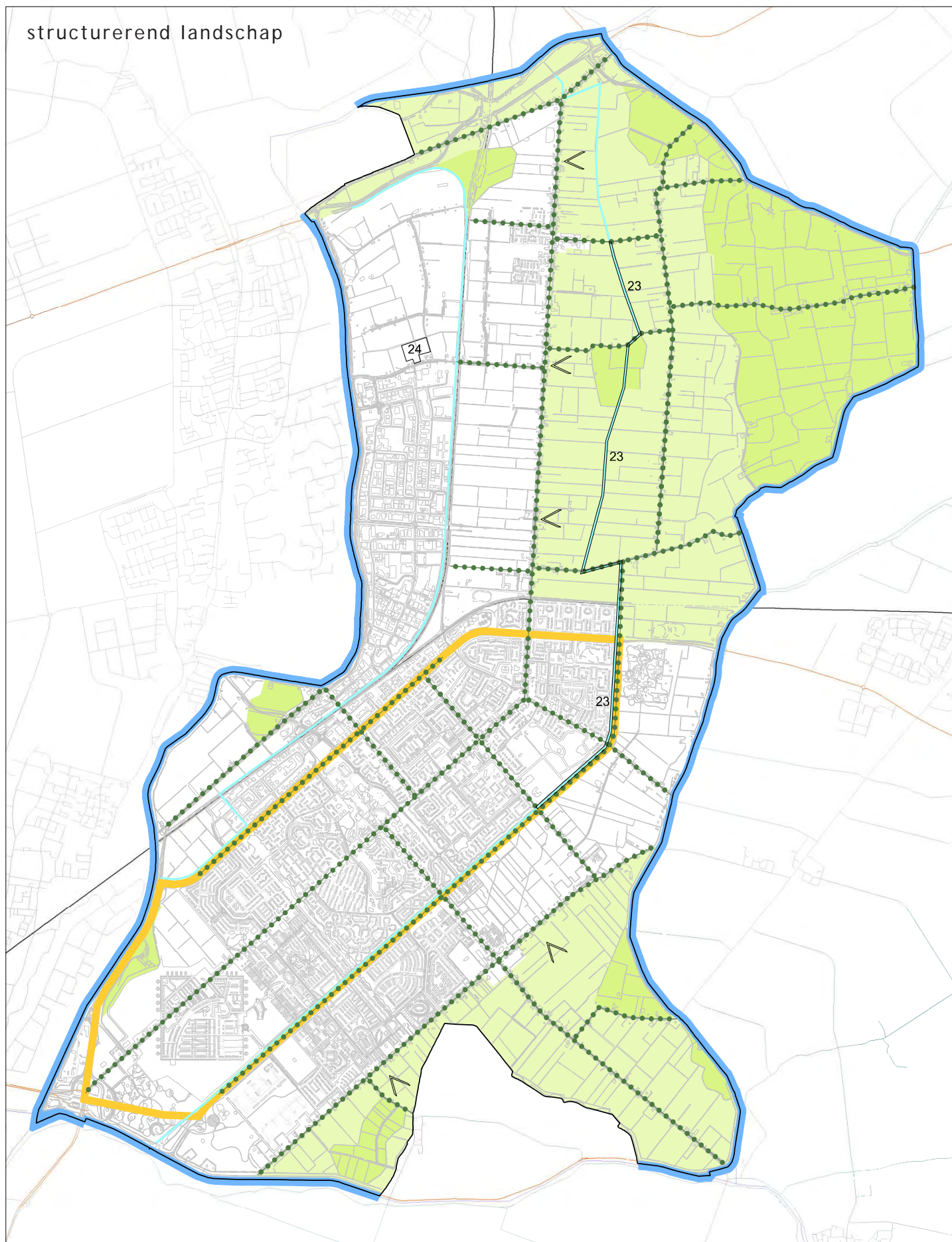
	Bestaande kern
	Afronding bestaande kern
	Centrumfunctie
	Subcentrum
	Woonservicegebied
	Wijkcentrum
	Eerstelijnszorg
	Landelijk gebied
	Groengebied (natuur, recreatie en sport)
	Ontwikkelingsgebied met extra duurzame ambities

AGENDA 2020

1. Voltooien Stad van de Zon
2. Realisatie De Draai
3. Voltooien Noordereiland
4. Voltooien binnenstedelijke locatie De Horst (wijkcentrum)
5. Voltooien binnenstedelijke locatie Poort Halfweg
6. Voltooien binnenstedelijke locatie Tamarixplantsoen
7. Herontwikkeling locatie Hugo-Oord en Gerard Douplantsoen (woonservicegebied)
8. Voltooien Stadshart
9. Herontwikkeling locatie Acacialaan
10. Start locatie Berckheidelaan (wijkcentrum)
11. Herontwikkeling locatie Middenweg 27/29
12. Herontwikkeling locatie Van Foreeststraat / Bickerstraat
13. Realisatie Broekhorn
16. Herontwikkeling Stationsgebied
21. Nieuwbouw Huygenscollege Umbriellaan
22. Nieuwbouw Huygenscollege Bergmolen
25. Verbeteren recreatieve mogelijkheden Waarderhout
38. Realisatie crematorium
39. Renovatie sportpark De Vork
40. Realisatie wijkcentrum gebiedsdeel 4
41. Realisatie woonservicegebieden
42. Vergroten recreatieve waarden Smuigel- en Veenhuizerpolder
43. Realisatie van (regionaal) wandelnetwerk met goede stad-landverbindingen
44. Recreatieve impuls poldermuseum

structurerend landschap

Structurerend landschap

De identiteit van Heerhugowaard, het structurerende landschap, vormt de basis voor nieuwe ontwikkelingen. Het landschap van Heerhugowaard heeft een aantal 'gezichten', elk met eigen kernkwaliteiten. De schatkaart definieert de aanwezige ruimtelijke kwaliteit. De identiteit van Heerhugowaard bestaat uit de ringvaart, de dijken, het polderpatroon met de lange linten en de weidsheid van het landschap in contrast met het stedelijke gebied.

Kenmerkend is de afwisseling van openheid (oostzijde gemeente) en beslotenheid (westzijde gemeente). De cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten betekenen echter niet dat het gebied 'op slot' gaat. Hierbij wordt het principe van 'behoud door ontwikkeling' toegepast.

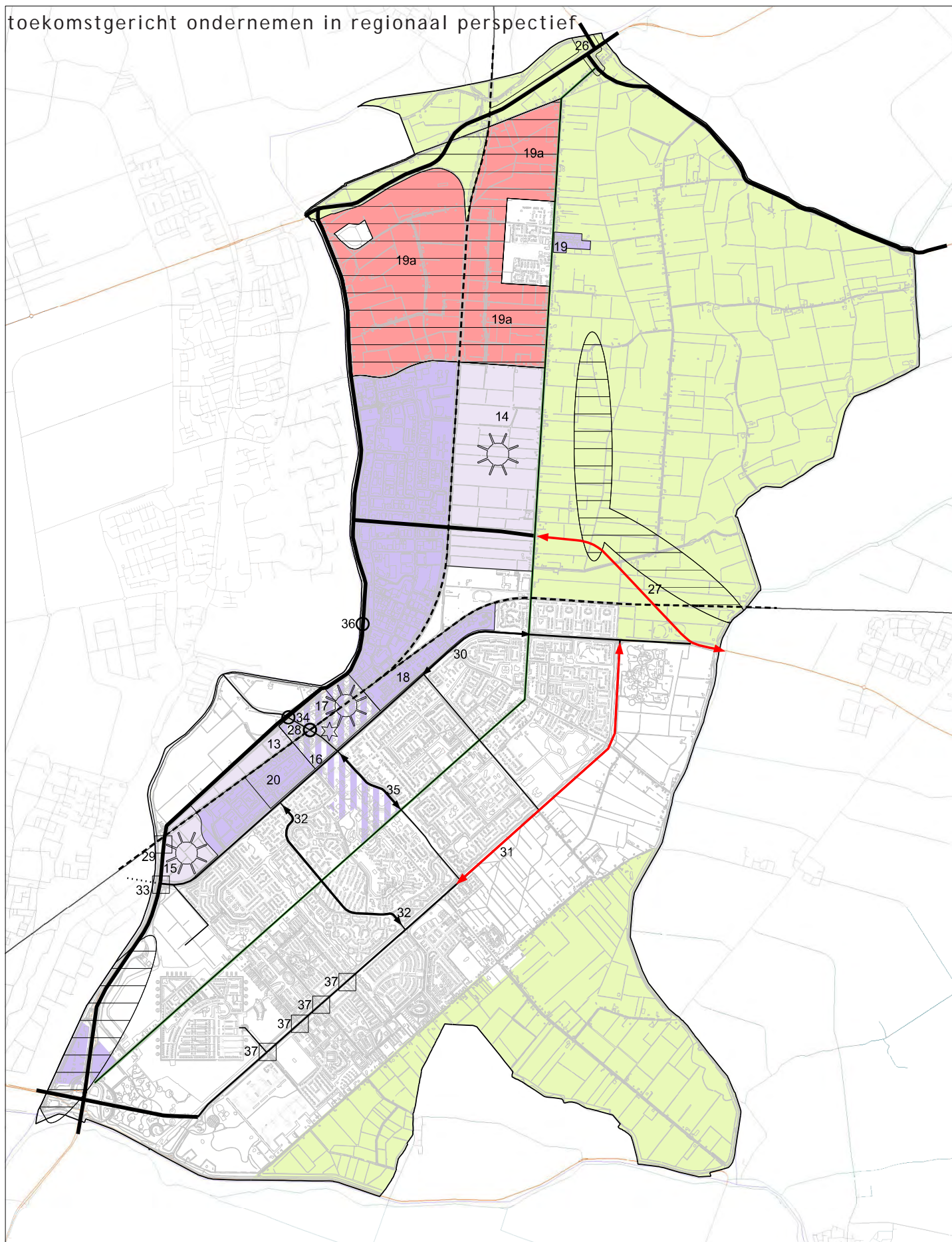
Linten zijn de multifunctionele dragers van de identiteit van dit gebied. De huidige lintbebouwing kan zich verder ontwikkelen. Nieuwe ontwikkelingen zijn incidenteel mogelijk, mits dit pas in cultuurhistorisch en landschappelijk opzicht. Ook mag de nieuwe ontwikkeling geen agrarische belangen aantasten. Dit vraagt om maatwerk. Zo moeten de karakteristieke openheid en doorzichten op het achterliggende landschap behouden blijven. Transformatie van storende bebouwing is wenselijk.

LEGENDA

	Buitengebied
	Buitengebied - Oud Land
	Dijk met ringvaart
	Oostertocht en Westertocht
	Lange ontginningslijnen (boomlinten)
	Stadsring
	Openheid

AGENDA 2020

- 23. Aanleg natuurvriendelijke oevers en verbreding Oostertocht
- 24. Waterberging Hasselaarsweg

Toekomstgericht ondernemen in regionaal perspectief

De Westfrisiaweg is van belang voor de ontwikkeling van bedrijvigheid in Heerhugowaard. Heerhugowaard wil zich in de regio onderscheiden door het bieden van een uitstekend voorzieningenniveau, zoals:

- moderne en uitstekend bereikbare winkelvoorzieningen;
- uitgaansmogelijkheden en vrije tijdsvoorzieningen;
- goede bovenwijkse voorzieningen;
- een optimaal vestigingsklimaat voor bedrijven;
- goed bereikbare recreatiegebieden.

Ook bij de economische ontwikkeling staan regionale profilering en verbetering van de woon-werk balans voorop. Op basis daarvan wil de gemeente ondernemers aan zich binden. Daarbij wil Heerhugowaard vooral bedrijven ruimte bieden die werk geven aan hoogopgeleiden.

LEGENDA

	Bestaand bedrijventerrein
	Nieuw bedrijventerrein
	Glastuinbouwconcentratiegebied
	Bedrijvigheid in agrarisch gebied
	Spoorlijn
	Station/OV-knooppunt
	Regionale weg
	Hoofdontsluitingsweg
	Ondertunneling
	Buurtontsluitingsweg
	Mogelijkheid tot aansluiting bedrijventerrein Beverkoog Alkmaar
	Middenweg
	Ontwikkelingsgebied met extra duurzame ambities
	Windenergie

AGENDA 2020

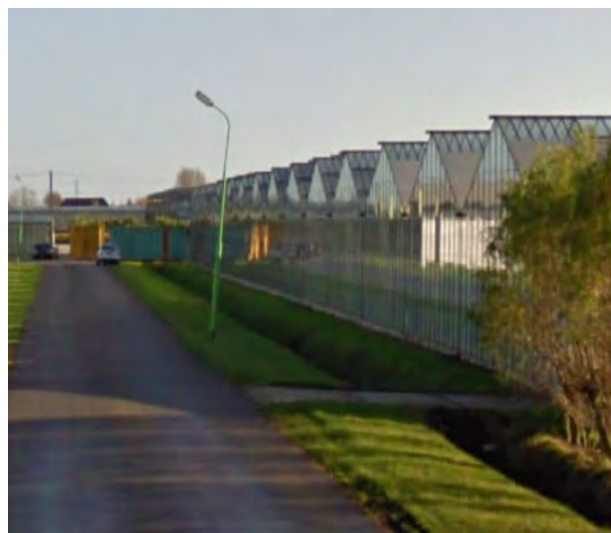
13. Realisatie Broekhorn
14. Ontwikkelen De Vork
15. Ontwikkelen Westpoort
16. Herontwikkelen Stationsgebied
17. Herstructurering Kop Zandhorst
18. Opwaarderen buitenruimte De Frans
19. Herstructurering bedrijventerrein De Noord
- 19a. Herstructurering en verduurzaming Altongebied
20. Herstructurering Beveland
26. Aanpak N241 en N242
27. Aanleg noordelijk trace Westfrisiaweg van De Vork tot Krusemanlaan (1e deel)
28. Realiseren spoorwegonderdoorgang in Zuidtangent
29. Realiseren fietsbrug over N242 naar Beveland
30. Verbeteren fietspaden: herinrichten fietspad langs Westtangent tussen Icarusk
31. Verbeteren wegenstructuur: doortrekken Oosttangent van Zuidtangent tot Beu
32. Verbeteren oost-west verbinding hoofdwegenstructuur Amstel-Smaragd
33. Realiseren ongelijkvloerse kruising N242-Westtangent
34. Reconstructie kruising N242-Zuidtangent, inclusief 3 fietstunnels
35. Reconstructie Zuidtangent van Westtangent tot Middenweg
36. Reconstructie Edisonstraat / N242
37. Capaciteitsuitbreiding zuidelijk deel Oosttangent

Nieuwe ontwikkelingen moeten qua functie en ruimtelijke invulling aansluiten op de karakteristiek van de verschillende gebieden en de globale ruimtelijke ambitie.

Veenhuizerpolder: bijzondere verkavelingsstructuur in buitengebied Noord, cultuurhistorisch waardevolle polder.

Alton: concentratiegebied glastuinbouw

Buitengebied Noord: groot open agrarisch gebied met bebouwing langs de lange polderwegen.

Smuigelpolder: agrarisch gebied met groene ruimten, openheid en water, maar door de vele verschillende vormen van bedrijvigheid ook een rommelige inrichtingsstructuur

De Noord: historische verdichting van lintbebouwing met voorzieningen en kerk

Harlingerstraat: kleinschalig bedrijventerrein van De Noord

Buitengebied Zuid: open gebied met veel doorzichten vanuit het lint, in contrast met de stedelijke bebouwing van Heerhugowaard.

't Kruis: historische verdichting van lintbebouwing op kruispunt van wegen, met kerk, school en café.

Centrumwaard: winkelcentrum met veel zelfstandige winkels, horeca en woningen rond het Raadhuisplein. Plek historische kern Heerhugowaard. Nieuwe ontwikkelingen sluiten aan op de nieuwe vraag naar woningen.

Heemradenwijk: groene wijk met eengezinswoningen.

Schilderswijk: groene wijk rond winkelcentrum Berckheideplein, eengezinswoningen, waterpartijen en groensingels en voorzieningen.

Planetenwijk: eengezinswoningen, groen en water als duidelijke scheiding tussen de wijken.

Schrijverswijk: eengezinswoningen met veel waterpartijen en groensingels

Bomenwijk: goede voorzieningen, groen en water. Geleidelijke verandering van de uitstraling van de wijk door herstructurering.

Recreatiewijk: veel eengezinswoningen en goede voorzieningen (scholen, sport, parken). Diverse herstructureringslocaties worden bijzondere plekken in de buurt.

Stationsgebied: oorspronkelijke lintbebouwing Stationsweg uitgegroeid tot gemengd gebied met enkele woonblokken op een groen tapijt. Verouderde stationsfunctie en verouderd bedrijventerrein.

Stadshart: vernieuwd stadscentrum, het visitekaartje van Heerhugowaard, met sinds kort enkele woontorens.

Edelstenenwijk: gemengde wijk met veel kinderen.

Rivierenwijk: relatief veel etagewoningen in woonerf-achtige setting.

Molenwijk: relatief veel etagewoningen en rijenwoningen in woonerf-achtige setting.

Oostertoicht: recente wijk met heldere structuur, gedifferentieerde woningopbouw en veel groen en water.

Butterhuizen: populaire wijk met heldere structuur, veel vrijstaande en twee-onder-een-kap woningen.

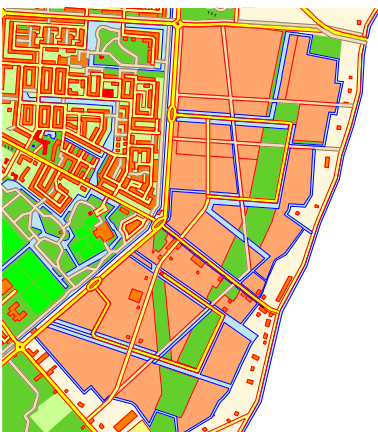
Zuidwijk – Huygenhoek: afronding van de nieuwe wijken die de polderstructuur in hoofdlijnen volgen aan de zuidzijde.

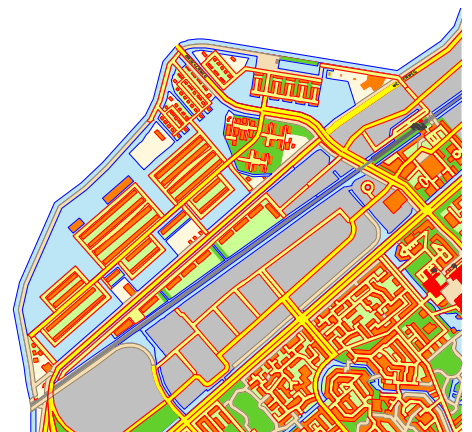
Stad van de Zon: nieuwe uitbreidingswijk van Heerhugowaard waar het begrip 'duurzaam' in de woningbouw ver is doorgevoerd, de stedenbouwkundige afronding aan de zuidkant van de stad.

Park van Luna: recreatiegebied van regionale betekenis in Heerhugowaard-Zuid,.

De Draai: plan voor woonwijk waarin duurzaamheid ook in het sociale aspect, de buurtvorming, is vertaald.

Broekhorn: plan voor een interessant landschap waarin gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden, en dat de bijzondere positie van het gebied in de regionale context versterkt.

De Frans: bedrijventerrein met showrooms, kleinschalige bedrijvigheid en maatschappelijke voorzieningen.

Zandhorst 1: visitekaartje van Heerhugowaard direct achter het station.

Zandhorst 2 en 3: bedrijventerrein met een grote diversiteit aan bedrijven, over het algemeen van redelijke omvang en met Caravanboulevard.

Beveland: mix van kantoren en bedrijfsruimten, met woonstrip.

Westpoort: te realiseren bedrijventerrein met ruimte voor kantoren, maatschappelijke en medische voorzieningen (MCA) en alles wat daaraan logischerwijs gerelateerd kan worden

De Vork: ambitieus plan voor duurzaam bedrijventerrein, energieneutraal, met ruimte voor verschillende bedrijven.

Opgaven en agenda's

In de volgende paragrafen worden de verschillende agenda's per beleidsveld afzonderlijk beschreven. Deze agenda's worden tegen elkaar afgezet in de uitvoeringsagenda in paragraaf 4.2.

3.2 Opgave wonen

In de gemeentelijke Beleidsnota Wonen in Heerhugowaard 2007-2015 zijn een aantal doelstellingen opgenomen (zie paragraaf 2.2). Deze doelstellingen komen voort uit het basisprincipe dat gestreefd wordt naar passende woonruimte voor iedere inwoner, met of zonder zorgbehoefte, zowel nu als in de toekomst. Hiervoor zijn voldoende bouwlocaties beschikbaar, zeker voor de komende tien jaar. Een belangrijke opgave is om de juiste woningen te bouwen. Dat betekent:

- *dat er goed moet worden geluisterd naar de woonconsument;*
- *dat er rekening wordt gehouden met demografische ontwikkelingen;*
- *dat nieuwbouw in bestaande wijken daar ook moet passen en tevens de differentiatie vergroot;*
- *dat woonruimteverdeling en wachtlijsten in de zorg beter geïntegreerd worden.*

Het uitgangspunt is dus om te bouwen voor de eigen woningbehoefte. Extra woningbouw is bespreekbaar als daar uitbreiding van werkgelegenheid tegenover staat. Een arbeidsplaats voor iedere extra woning. Bijzondere aandacht verdient de sterke vergrijzing in Heerhugowaard en de levensloopbestendige woonvormen die daarvoor noodzakelijk zijn.

Om deze opgave uit te voeren is nauwe samenwerking met ontwikkelaars, corporaties, zorg-/welzijnsaanbieders en natuurlijk de woonconsument noodzakelijk.

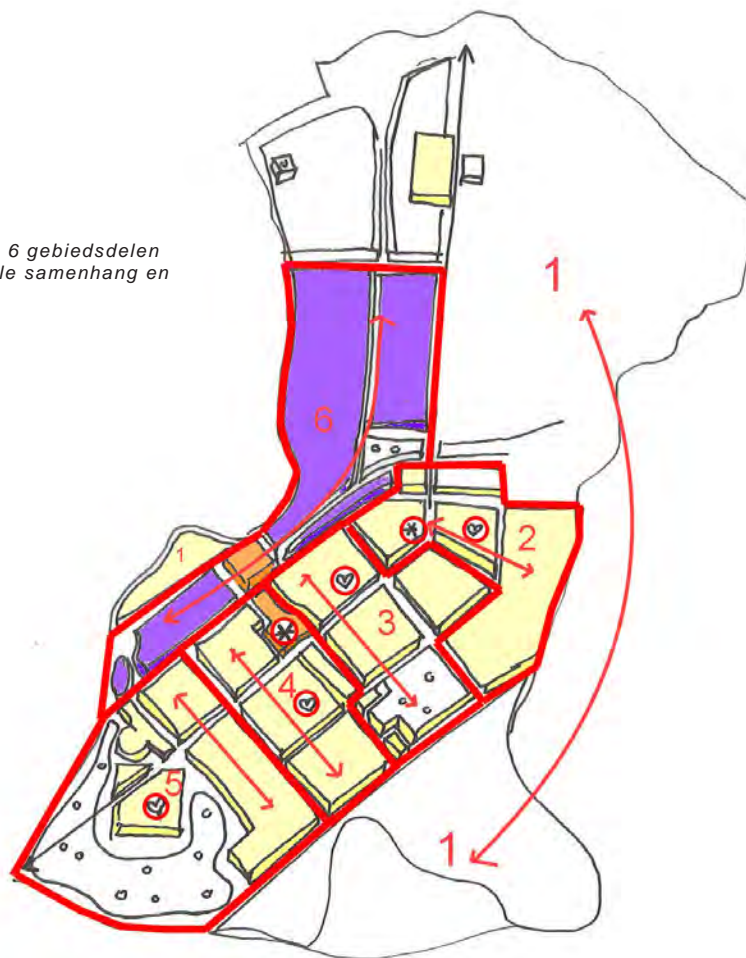
De woningmarkt beperkt zich niet tot Heerhugowaard. Daarom blijft regionale afstemming over het woonbeleid van groot belang. De regionale woonvisie moet worden geactualiseerd. Dan gaat het om afspraken gemaakt over de woningbouwopgave, zowel kwantitatief en kwalitatief. Daarnaast worden bestaande afspraken tegen het licht gehouden over woonruimteverdeling, huisvesting van statushouders en andere bijzondere doelgroepen.

Agenda wonen

Korte termijn:

- Vervolg realisatie Stad van de Zon
- Vervolg realisatie Stadshart
- Voltooiën binnenstedelijke locaties De Horst, Poort Halfweg, Tamarixplantsoen, Olmenlaan, Ruysdaelstraat

Wijkontwikkelingsplannen in de 6 gebiedsdelen zorgen voor de gewenste sociale samenhang en ruimtelijke kwaliteit.

Tekening ter illustratie, exacte informatie is terug te vinden op de visiekaart.

(vervolg)

- Voltooien Noordereiland
- Start realisatie De Draai
- Start realisatie Broekhorn
- Start herontwikkeling locaties Hugo-Oord en Gerard Douplantsoen, Acacialaan, Middenweg 27, Berckheidelaan/-plein, Amstel-Geul en Uiterwaard
- Actualisering Regionale Woonvisie
- Actualisering visie op voldoende zelfstandig wonen met zorg
- Levensloopbestendig bouwen
- Realiseren woonservicegebieden
- Woningbouw mogelijk maken in herontwikkeling Stationsgebied

Middellange termijn:

- Strategisch onderzoek herontwikkeling locatie Van Foreeststraat-Bickerstraat
- Evalueren groei van de stad – actualiseren nota Wonen
- Voltooien Stad van de Zon
- Voltooien Stadshart
- Vervolg realisatie De Draai
- Vervolg realisatie Broekhorn

Lange termijn:

- Herontwikkelen locatie Middenweg 29
- Woningbouw in herontwikkeling Stationsgebied
- Voltooien Broekhorn

3.3 Opgave economie en werkgelegenheid

De woon-werkbalans in Heerhugowaard is niet in evenwicht. Ongeveer een kwart van de werkenden heeft een baan buiten Heerhugowaard. We zijn wel op de goede weg. Het verder verbeteren van die balans blijft een belangrijke opgave.

Er is ruimte voor nieuwe bedrijvigheid. Daarnaast dienen de juiste voorwaarden te worden geschapen om de gevestigde bedrijvigheid te behouden. Om dat adequaat in te vullen is een visie nodig. Agrarische bedrijvigheid blijft voor Heerhugowaard van belang. Wel worden meer mogelijkheden voor bedrijfsverbreding geboden.

In kwantitatieve zin is er geen ruimte voor uitbreiding van detailhandel. Wel is er ruimte voor extra vrije tijdsvoorzieningen. Daarnaast is het aanbod van werkgelegenheid voor hoogopgeleiden wel aanwezig maar weinig bekend bij werkzoekenden. Dit aanbod zou ook moeten toenemen. De invulling van die ruimte verdient nog de nodige beleidsontwikkeling en regionale afstemming.

Bestaande bedrijventerreinen zijn op termijn aan herstructurering toe. Daarvoor moeten plannen worden gemaakt.

De provincie heeft in haar Structuurvisie opgenomen dat het Altongebied geherstructureerd dient te worden. Er is een werkgroep geformeerd, waarin provincie, ondernemers en gemeente samen de herstructurering proberen vorm te geven, waarbij duurzaamheid leidend zal zijn.

Uit bovenstaande is op te maken dat er op meerdere onderdelen verdere visievorming en afstemming gewenst is. De Regionale detailhandelsvisie is inmiddels gereed. De tijd is rijp voor de ontwikkeling van een Regionale Visie Economie en Werkgelegenheid om de koers in hoofdlijnen uit te zetten voor onder andere:

- verbetering van de woon-werkbalans
- profilering van bedrijventerreinen
- creëren werkgelegenheid voor hoogopgeleide jongeren
- waarborgen toekomstwaarde bestaande bedrijventerreinen
- stimuleren opwekking duurzame energie
- detailhandel en overige (commerciële) voorzieningen
- vrije tijdsvoorzieningen

Heerhugowaard heeft een brede band aan gevarieerde bedrijventerreinen. Agrarische bedrijvigheid is één van de bouwstenen van het landschap.

Tekening ter illustratie, exacte informatie is terug te vinden op de visiekaart.

Agenda economie en werkgelegenheid

Korte termijn:

- Regionale Visie Economie en Werkgelegenheid.
- Ontwikkelen Westpoort.
- Ontwikkelen De Vork.
- Ontwikkelen Broekhorn.
- Herstructurering/verduurzaming Altongebied.

Middellange termijn:

- Herontwikkelen Stationsgebied.
- Opwaardering buitenruimte De Frans.
- Herstructurering in combinatie met herprofilering Kop Zandhorst (grenzend aan en deel uitmakend van Stationsgebied).

Lange termijn:

- Vervolg herontwikkelen Stationsgebied.
- Herstructurering bedrijventerrein De Noord.
- Herstructurering Beveland.

3.4 Opgave maatschappelijke ontwikkelingen

Een leefbare stad betekent voldoende voorzieningen (sport, scholen, maatschappelijke voorzieningen, groen en openbare ruimte) voor iedereen, en op korte afstand. Wijksteunpunten en wijkontwikkelingsplannen leveren hier een belangrijke bijdrage aan.

Agenda maatschappelijke ontwikkelingen

Korte termijn:

- Onderzoek aanleg glasvezel infrastructuur.
- Woonservicegebieden.
- Zorg item in binnenstedelijke herstructurering (voldoende zorgwoningen met welzijn).
- Completeren voorzieningenniveau.
- Wijkontwikkeling (wijkplannen, wijkparticipatie).
- 1e en 2e lijn gezondheidszorg centra.
- Completeren van wijkcentra.
- Ontwikkelen van steunfuncties ontmoetingsruimte.
- Nieuwbouw Huygens College (vwo, havo en vmbo theoretische leerweg).
- Nieuwbouw Huygens College (vmbo basisberoep- en kaderberoepsgericht) en praktijkschool De Polsstok.
- Speelruimte en groen in woonwijken.

Middellange termijn:

- Basisscholen in De Draai.
- Sporthal in De Draai.
- Wijkcentrum De Draai.
- Renovatieplan sportpark De Vork.
- Wandelinfrastructuur en stad-land verbindingen.
- Crematorium

Heerhugowaard ontwikkelt zich op maatschappelijk vlak. Daar profiteren de inwoners van.

Tekening ter illustratie, exacte informatie is terug te vinden op de visiekaart.

3.5 Opgave mobiliteit

Een duurzame verkeersstructuur betekent het veiliger maken van bestaande verbindingen en het versterken van openbaar vervoer en langzaam verkeer binnen de gemeente. Voorbeelden zijn directe fietsroutes naar, en fietsparkeervoorzieningen bij de belangrijke voorzieningen in de gemeente maar ook verbeteringen in de ketenmobiliteit rond het OV. De herontwikkeling van het Heerhugowaardse Stationsgebied zal daarin een centrale rol spelen.

Agenda mobiliteit

Korte termijn:

- Vaststellen Uitvoeringsprogramma GVVP.
- Opwaarderen van N242 tot stroomweg (van N508 t/m de aansluiting met de Westfrisiaweg)
- Doortrekken Oosttangent t.b.v. stadsring (van Zuidtangent tot Beukenlaan, van Beukenlaan tot Krusemanlaan).
- Statuswijziging van delen van de Middenweg tot erftoegangsweg.
- Versterken drie oost-west verbindingen hoofdwegenstructuur (Amstel-Smaragd, Zuidtangent en Vondellaan- Beukenlaan).
- Capaciteitsuitbreiding zuidelijk deel Oosttangent.
- Verbeteren langzaamverkeersroutes (o.a. langs de Oostertocht, de Vork, Zuidtangent en Westtangent).
- Verder opwaarderen lijn 360 tot hoogwaardig openbaar vervoer (abri's, dynamische reizigersinformatie en fietsenstalling).
- Verbeteren fietsinfrastructuur.
- Aandacht voor 'Langzaam rijden gaat sneller' en 'Verkeersprestatie op locatie'.
- Blijvende aandacht voor verkeersveiligheid.

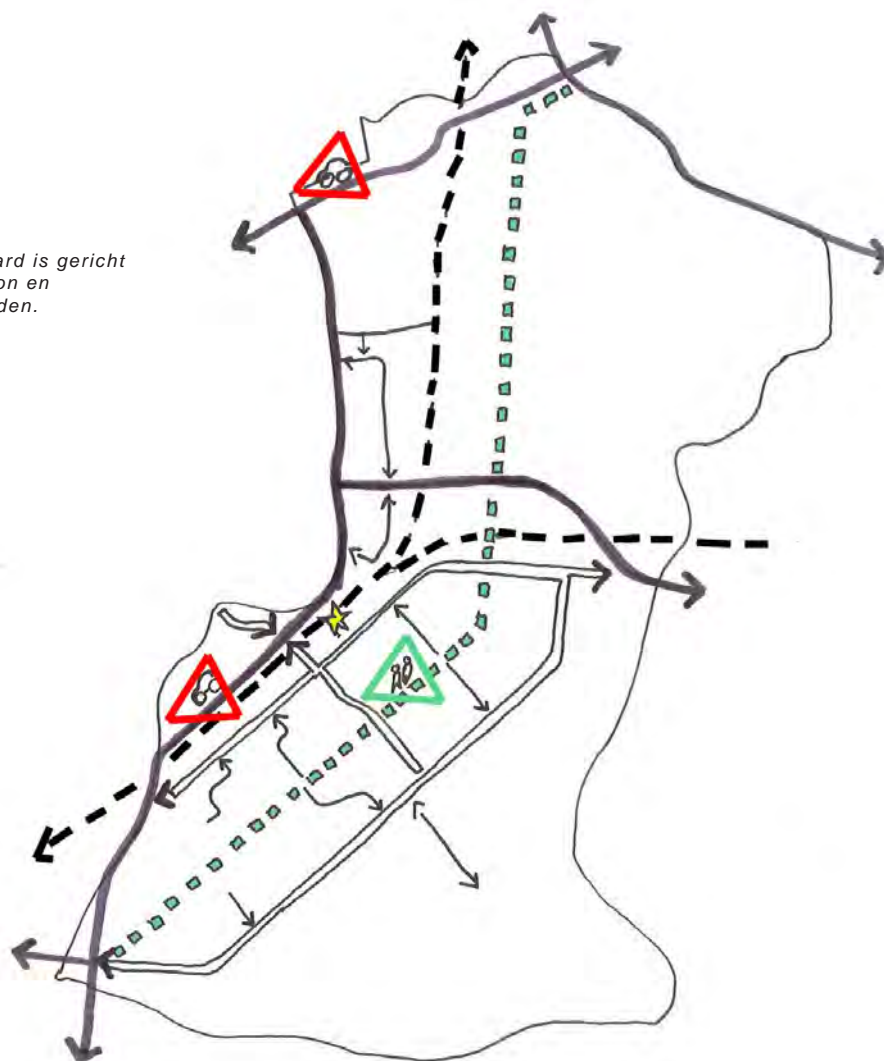
Middellange termijn:

- Verbeteren doorstroming kruispunten hoofdwegenstructuur.
- Aanpassen verkeersstructuren in 30 km/uur-zones.
- Vernieuwing station en omgeving.
- Spoorwegonderdoorgang in Zuidtangent.
- Dynamisch verkeersmanagement op de N242.

Lange termijn:

- Noordelijke tracé Westfrisiaweg (van de Vork tot Krusemanlaan) (1e deel weg N242-Middenweg).
- Aansluiting op Westfrisiaweg vanaf stadsring.

De verkeersstructuur van Heerhugowaard is gericht op een goede bereikbaarheid van station en werkgebieden, en autoluwe woongebieden.

Tekening ter illustratie, exacte informatie is terug te vinden op de visiekaart.

3.6 Opgave groen en water

Landschap en cultuurhistorie vormen een belangrijke basis voor nieuwe ontwikkelingen binnen de gemeente. Historische patronen geven aanknopingspunten voor het versterken van de groen- en waterstructuur.

In de regio is meer samenhang tussen open ruimtes gewenst (Schermer, Heiloo, Bergen, Sint Pancras, Heerhugowaard, Koggenland, Harenkarspel). De groene contramal heeft een recreatieve en ecologische functie.

Agenda groen en water

Korte termijn:

- Het groen aankleden van de nieuwste uitbreidingswijken en het groen toegankelijk maken
- Het inventariseren en analyseren van flora en fauna in de gemeente
- Aanleg natuurvriendelijke oevers en verbreding Oostertocht tussen Zuidtangent en Beukenlaan
- Aanleg 3,2 ha waterberging aan de Hasselaarsweg (in uitvoering)
- Herstructurering en aanleg natuurvriendelijke oevers 't Waarderhout
- Oprichting waterbank
- Waar mogelijk (bij onderhoudswerkzaamheden) omvorming van harde naar natuurvriendelijke oevers in stedelijk gebied

Middellange termijn:

- Afmaken natuurvriendelijke oevers en verbreding Oostertocht ten zuiden van Harlingerstraat, over de lengte van 2 km
- Aanleg natuurvriendelijke oevers en aanpassing (verbreding en verplaatsing) Oostertocht ten hoogte van de Westfrisiaweg, over de lengte van ca. 2 km
- Aanleg natuurvriendelijke oevers Oostertocht tussen rotonde Zuidwijk-/Huygenhoekring en Zuidtangent
- Het vastleggen van een Gemeentelijke Ecologische Hoofdstructuur.
- Het herstellen en/of aanvullen van de bomen in de boomstructuur langs ontginningsassen (of -linten)
- Het opstellen van een programma voor het versterken en zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden
- Waar mogelijk (bij onderhoudswerkzaamheden) omvorming van harde naar natuurvriendelijke oevers in stedelijk gebied
- Het stimuleren van de waterrecreatie door het doorvaarbaar maken van de waterlopen

Lange termijn:

- Regionale groene contramal

Het oorspronkelijke ontginningspatroon is nog steeds bepalend voor de ruimtelijke ontwikkelingen in Heerhugowaard. Groen en water ondersteunen deze structuur. De grens tussen het besloten stedelijke gebied en het open landschap is scherp.

Tekening ter illustratie, exacte informatie is terug te vinden op de visiekaart.

3.7 Opgave duurzaamheid & milieu

Alles uit de kast voor een energieneutraal Heerhugowaard in 2030!

Duurzaamheid is in Heerhugowaard een integraal thema, dat zich niet alleen richt op afvalverwerking en energievoorziening maar is in een breed perspectief geplaatst. Het milieubeleidsplan kent de volgende aandachtspunten:

- *Wonen: bestaande bouw en nieuwbouw.*
- *Werken: industrie, midden- en klein bedrijf (MKB) en landbouw.*
- *Openbare ruimte: verlichting, woonerven, stadsparken, water, natuurgebieden en recreatievoorzieningen.*
- *Mobiliteit: openbaar vervoer, automobilititeit, parken, fietsers en voetgangers, en goederenvervoer.*
- *Publieke instellingen.*

Dit betekent dat al bij de planvorming wordt ingezet op een integrale aanpak vanuit de verschillende sectoren. Naast deze duurzaamheidsambitie heeft het thema milieu ook nog een eigen agenda.

Agenda duurzaamheid & milieu

Korte termijn:

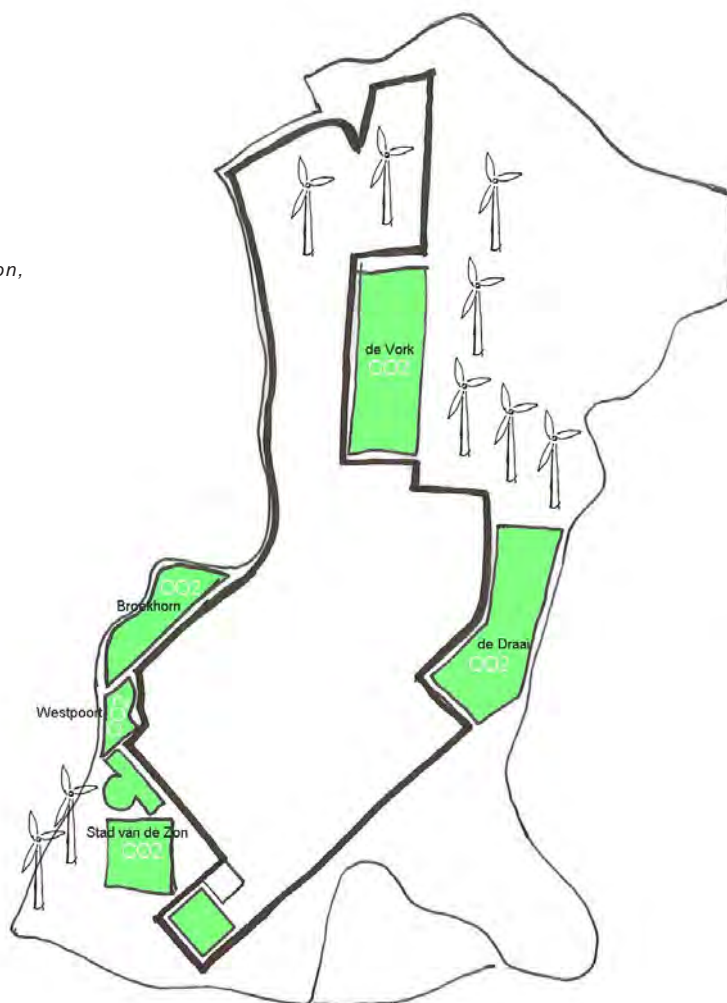
- Het uitbreiden van het Beleidsplan Duurzame Ontwikkeling 2008-2012 met een geluidskaart, kaart van de luchtkwaliteit en een gezondheidsbeleidskaart.
- Nader uitwerken van de roadmap zoals genoemd in het Beleidsplan Duurzame Ontwikkeling 2008-2012 voor de komende 4 jaar, 2010-2014. Waarin duidelijk wordt aangegeven welke projecten moeten worden uitgevoerd om de doelstelling Heerhugowaard energieneutraal in 2030 te kunnen halen in deze 4 jaar, alsmede een doorkijk naar 2030 en zonodig het hierop aanpassen van de roadmap.
- Het maken van een Milieustructuurplan, thematische doelstellingen op gebied van energie, geluid, gezondheid en ecologie.
- Beeldkwaliteitplan energie (grootschalig plaatsen van zonnepanelen, zonnecollectoren, groene daken, kleine windmolens/grote windmolens).
- Handleiding/richtlijnen milieumaatregelen bestaande woningen.
- Bovengrondse voorzieningen ten behoeve van geothermie en WKO.

Lange termijn:

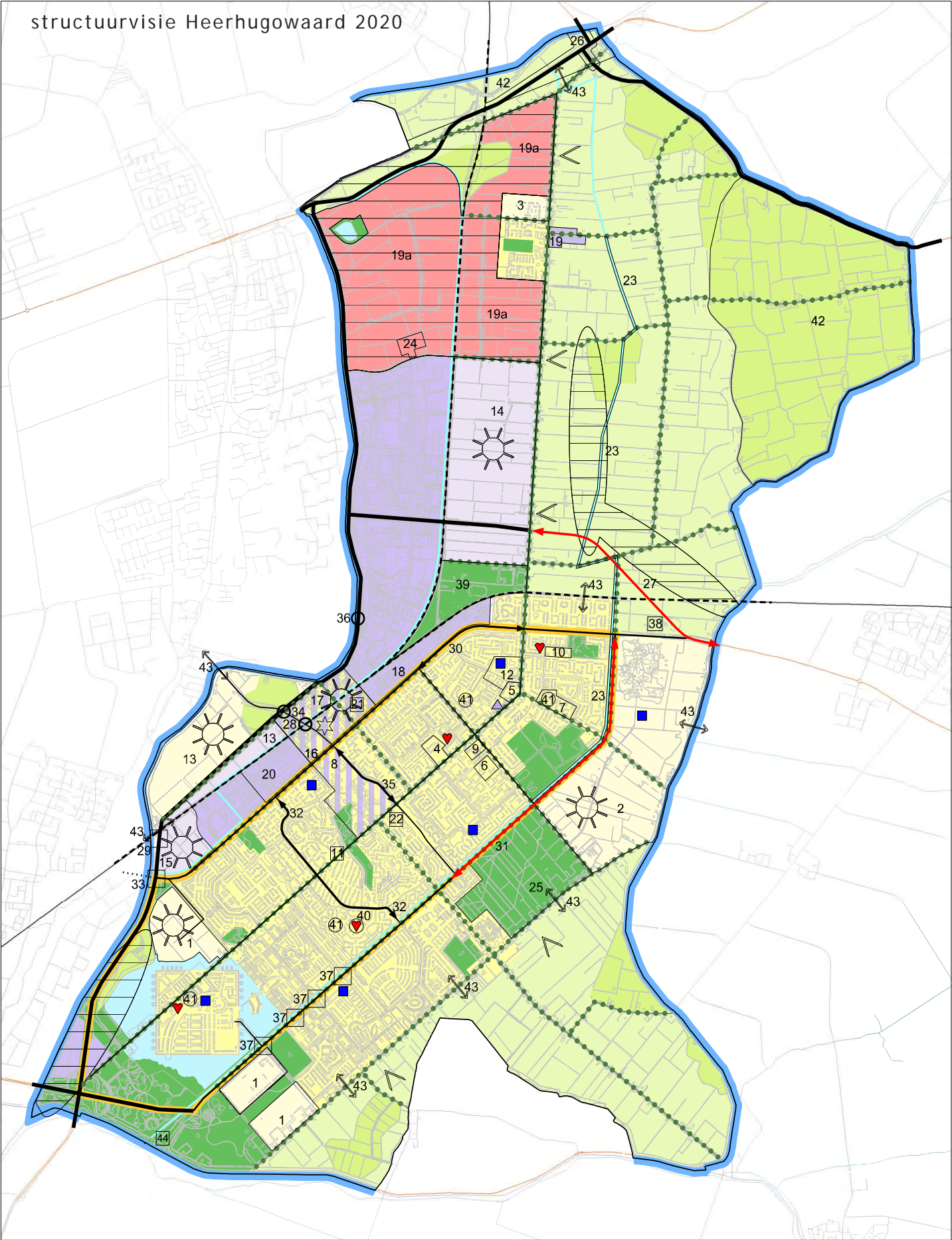
- **Heerhugowaard in 2030 energieneutraal!**

Nieuwe ontwikkelingen bieden kansen voor een energieneutrale ambitie: afronding Stad van de Zon, De Draai, de Vork, Broekhorn en Westpoort

Tekening ter illustratie, exacte informatie is terug te vinden op de visiekaart.

structuurvisie Heerhugowaard 2020

LEGENDA

	Bestaande kern
	Afronding bestaande kern
	Centrumfunctie
	Subcentrum
	Woonservicegebied
	Wijkcentrum
	Eerstelijnszorg
	Landelijk buitengebied met bedrijvigheid
	Buitengebied - Oud Land
	Groengebied (natuur, recreatie en sport)
	Dijk met ringvaart
	Oostertocht en Westertocht
	Lange ontginningslijnen (boomlinten)
	Stadsring
	Openheid
	Bestaand bedrijventerrein
	Nieuw bedrijventerrein
	Kassengebied
	Spoorlijn
	Station/OV-knooppunt
	Regionale weg
	Hoofdontsluitingsweg
	Ondertunneling
	Buurtontsluitingsweg
	Mogelijkheid tot aansluiting bedrij- venterrein Beverkoog Alkmaar
	Middenweg
	Ontwikkelingsgebied met extra duurzame ambities
	Windenergie

AGENDA 2020

1. Voltooien Stad van de Zon
2. Realisatie De Draai
3. Voltooien Noordereiland
4. Voltooien binnenstedelijke locatie De Horst (wijkcentrum)
5. Voltooien binnenstedelijke locatie Poort Halfweg
6. Voltooien binnenstedelijke locatie Tamarixplantsoen
7. Herontwikkeling locatie Hugo-Oord en Gerard Douplantsoen (woonservicegebied)
8. Voltooien Stadshart
9. Herontwikkeling locatie Acacialaan
10. Start locatie Berckheidelaan (wijkcentrum)
11. Herontwikkeling locatie Middenweg 27 / 29
12. Herontwikkeling locatie Van Foreeststraat / Bickerstraat
13. Realisatie Broekhorn
14. Ontwikkelen De Vork
15. Ontwikkelen Westpoort
16. Ontwikkelen Stationsgebied
17. Herstructurering Kop Zandhorst
18. Opwaarderen buitenruimte De Frans
19. Herstructurering bedrijventerrein De Noord
- 19a. Herstructurering en verduurzaming Altongebied
20. Herstructurering Beveland
21. Nieuwbouw Huygenscollege Umbriellaan
22. Nieuwbouw Huygenscollege Bergmolen
23. Aanleg natuurvriendelijke oevers en verbreding Oostertocht
24. Waterberging Hasselaarsweg
25. Verbeteren recreatieve mogelijkheden Waarderhout
26. Aanpak N241 en N242
  - reconstructie trace N242 Smuigelweg-Verlaat
  - aanleg turbotronde kruising N241-N242
  - aanleg rotonde N241-Verlaat
  - afsluiting Laanderweg-N242
  - aanleg ongelijkvloerse kruisingen voor langzaam verkeer
27. Aanleg noordelijk trace Westfrisiaweg van de Vork tot Krusemanlaan (1e deel N242-Middenweg)
28. Realiseren spoorwegonderdoorgang in Zuidtangent
29. Aanleg fietsbrug over N242 naar Beveland
30. Verbeteren fietspaden: herinrichten fietspad langs Westtangent tussen Icaruslaan en Middenweg
31. Verbeteren wegenstructuur: doortrekken Oosttangent van Zuidtangent tot Beukenlaan
32. Verbeteren oost-west verbinding hoofdwegenstructuur Amstel-Smaragd
33. Realiseren ongelijkvloerse kruising N242-Westtangent
34. Reconstructie kruising N242-Zuidtangent, inclusief 3 fietstunnels
35. Reconstructie Zuidtangent van Westtangent tot Middenweg
36. Reconstructie Edisonstraat/N242
37. Capaciteitsuitbreiding zuidelijk deel Oosttangent
38. Realisatie crematorium
39. Renovatie sportpark De Vork
40. Realisatie wijkcentrum gebiedsdeel 4
41. Realisatie woonservicegebieden
42. Vergroten recreatieve waarden Smuigel- en Veenhuizerpolder
43. Realisatie van (regionaal) wandelnetwerk met goede stad-landverbindingen
44. Recreatieve impuls poldermuseum

UITVOERINGSPROGRAMMA STRUCTUURVISIE

4.1 Grondexploitatie en verevening

Grondexploitatie

Op 1 juli 2008 is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. In deze wet is afdeling 6.4 opgenomen die gaat over grondexploitatie, ook wel grondexploitatiewet of kortweg Grexwet genoemd.

De grondexploitatiewet heeft als doelstelling een goede regeling te treffen voor het kostenverhaal en locatie-eisen bij particuliere grondexploitatie. Belangrijk daarbij is dat het stelsel rechtszekerheid biedt en partijen niet meer de kans krijgen het kostenverhaal te ontwijken. De regering wil meer transparantie, zeggenschap voor de consument en concurrentie. Ook streeft zij naar een regeling die recht doet aan de belangen van zowel gemeenten als particuliere eigenaren en derdebelaagden.

In de wet blijft vrijwillige samenwerking voorop staan, in welke vorm dan ook, omdat gebleken is dat de gemeenten en particuliere eigenaren daar de voorkeur aan geven. Maar de wet sluit niet uit dat de gemeente bepaalde zaken kan afdwingen. Daarom heeft de wetgever gekozen voor voortzetting van een gemengd stelsel voor kostenverhaal in grondexploitaties met zowel een privaatrechtelijk als publiekrechtelijk spoor.

Een van de belangrijkste items in de wet is het verplichtende karakter van kostenverhaal. Kostenverhaal is niet langer een bevoegdheid van de gemeente, maar een verplichting. Het verhalen van kosten kan de gemeente zowel op basis van de publiekrechtelijke (via een exploitatieplan) als de privaatrechtelijke weg (via een overeenkomst). Een exploitatieplan is verplicht, tenzij het kostenverhaal anderszins – bijvoorbeeld een overeenkomst – is verzekerd. De privaatrechtelijke weg heeft voor de gemeente de voorkeur. Hieronder wordt nader ingegaan op de twee sporen.

Exploitatieovereenkomst

Het bouwen van bijvoorbeeld woningen gaat gepaard met werkzaamheden en voorzieningen, zoals planontwikkeling, bestemmingsplanprocedure, wegen, groenvoorzieningen, speelplaatsen, rioleringen, openbare verlichting en ontwatering. Het uitvoeren van deze werkzaamheden en het aanbrengen van voorzieningen brengt kosten met zich mee. Om deze kosten te dekken wordt een financiële bijdrage aan de ontwikkelaar gevraagd. Ook voor algemene voorzieningen, zoals hoofdontsluitingswegen en een gemeenschapscentrum (ook wel bovenwijkse voorzieningen genoemd), wordt een financiële bijdrage gevraagd. Deze kosten dienen, voor zover ze het gevolg zijn van de bouw van woningen, gedragen te worden door die woningen. Dit wordt geregeld in een exploitatieovereenkomst. Het is een privaatrechtelijke overeenkomst over grondexploitatie, zoals bedoeld in artikel 6.24 Wro. Het is een overeenkomst die ten minste:

- bepalingen bevat over een exploitatiebijdrage die een ontwikkelende partij aan de gemeente moet betalen, en over de garanties van deze betaling,
- bepalingen bevat over locatie-eisen, grondtransacties
- eisen bevat ten aanzien van het te realiseren bouwprogramma.

Om de kosten te verhalen kan een gemeente kiezen uit twee type overeenkomsten met projectontwikkelaars en andere particuliere grondeigenaren:

Anterieure overeenkomst

Deze overeenkomst wordt gesloten in de beginfase van een project, voordat een exploitatieplan is vastgesteld. Bij de anterieure overeenkomst hebben alle partijen veel onderhandelingsruimte. Er mogen afspraken worden gemaakt over financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen als groen, recreatiegebieden, waterberging en infrastructuur. Een anterieure overeenkomst biedt de mogelijkheid voor bovenplanse verevening. Daar zitten wel beperkingen aan. De afspraken in een anterieure overeenkomst moeten betrekking hebben op een concrete gebiedsontwikkeling en passen binnen een structuurvisie.

Posterieure overeenkomst

Deze overeenkomst wordt gesloten nadat het exploitatieplan is vastgesteld. Een posterieure overeenkomst mag niet afwijken van het exploitatieplan.

Exploitatieplan

Het publiekrechtelijke spoor voor kostenverhaal is het exploitatieplan. De kern van het exploitatieplan voor het kostenverhaal is de exploitatieopzet. In deze opzet worden de totale kosten verdeeld over alle exploitanten in het plangebied, naar rato van de opbrengsten per ontwikkelaar. Echter, de kosten zijn slechts verhaalbaar voor zover er in het plangebied ook opbrengsten tegenover staan. Een plan dat sluit op een tekort wordt dus met een exploitatieplan niet opeens winstgevend.

Iedereen die in het plangebied ontwikkelt, betaalt naar evenredigheid mee aan de ontwikkeling. Om te komen tot zo'n evenredige verdeling wordt een systematiek met 'basiseenheden' en 'weegfactoren' voorgeschreven. Basiseenheden kunnen bijvoorbeeld zijn 'woningen' of 'vierkante meters uitgeefbare grond'. Voor de weegfactoren moet bij voorkeur aansluiting worden gezocht bij de gangbare grondprijzen voor de verschillende functies. Zo wordt bereikt dat degene die meer verdient aan het plan, ook meer bijdraagt aan de kosten van de ontwikkeling.

Het exploitatieplan bevat, op grond van artikel 6.13 van de Wro, ten minste de volgende onderdelen:

- een kaart van het plangebied
- een omschrijving van de uit te voeren werken
- een exploitatieopzet

Daarnaast is er een aantal facultatieve onderdelen:

- eventueel kunnen ook een verkavelingskaart
- eisen aan de uit te voeren werken
- specifieke woningbouwcategorieën
- of andere regels voor de uitvoering en regels voor de fasering worden opgesteld

Verevening

Conform de nieuwe wet kan de gemeente de kosten voor bovenwijkse voorzieningen en bovenplanse kosten eveneens verhalen. De bovenplanse kosten worden verdeeld in een financiële bijdrage aan de ruimtelijke ontwikkeling (privaatrechtelijk via een exploitatieovereenkomst) en bovenplanse verevening (publiekrecht via een exploitatieplan).

Voor de bovenplanse kosten die verhaald worden via het publiekrechtelijke spoor van het exploitatieplan, heeft de wetgever als voorwaarde gesteld dat de locaties waartussen verevend wordt in de structuurvisie moeten zijn genoemd en de ruimtelijke en functionele samenhang tussen de te verevenen locaties daarin is aangetoond. Voor bovenplanse verevening geldt als additionele voorwaarde dat de structuurvisie ook aanwijzingen moet bevatten over de bestedingen die ten laste van het fonds komen waarin de bijdrage terecht komt en dat de criteria van toerekenbaarheid, profijt en proportionaliteit van toepassing zijn. De Wet ruimtelijke ordening schrijft verder niet voor hoe de basis in de structuurvisie er uit moet zien. Dit maakt het publieke spoor van kostenverhaal dermate complex dat het begrijpelijk is het privaatrechtelijke spoor, zoals Heerhugowaard dat gewend is, verreweg de voorkeur geniet.

4.2 Uitvoeringsagenda

Om van de mogelijkheden van 'kostenverhaal' gebruik te maken is het verplicht om een structuurvisie op te stellen conform de vereisten zoals gesteld in de Wro. Van belang is dat daarin de ruimtelijke ontwikkelingen zijn opgenomen waarbij kostenverhaal mogelijk een rol zal spelen. In onderstaande uitvoeringsagenda zijn die ruimtelijke ontwikkelingen in de vorm van projecten en voorzieningen opgenomen.

	Locatie / Voorziening	Omschrijving	Korte termijn	Middel-lange termijn	Lange termijn
1	Heerhugowaard-zuid: Stad van de Zon	Realiseren restant van in totaal ca. 2800 woningen.	X	X	
2	De Draai	Realiseren ca. 2700 woningen, 2 buurtcentra met voorzieningen en woonclusters voor zorgbehoevenden.	X	X	X
3	Noordereiland	Realiseren restant van in totaal 122 woningen.	X		
4	De Horst	Realiseren restant van in totaal 140 woningen, brede school, kinderdagverblijf, wijkcentrum, tieneractiviteitencentrum.	X		
5	Poort Halfweg	Realiseren 141 appartementen, parkeergarage, 5100m2 detailhandel en horeca.	X		
6	Tamarixplantsoen	Realiseren woningbouw.	X		
7	Hugo-oord en Gerard Douplantsoen	Realiseren woonservicegebied: sloop van 56 woningen, bouw van 120 woningen, modernisering en uitbreiding Hugo-oord	X		
8	Stadshart	Realiseren woningbouw Koraal, hoek West- / Zuidtangent, ontwikkeling reservelocatie.	X	X	
9	Acacialaan	Realiseren woningbouw in combinatie met commerciële ruimtes.	X		
10	Berckheidelaan / -plein	Sloop/nieuwbouw basisschool, realiseren buurthuis, supermarkt,	X		
11	Middenweg 27/29	Realisering woningbouw	X		X
12	Van Foreeststraat / Bickerstraat	Realiseren AHOED en appartementen	X	X	
13	Broekhorn	Realiseren ca. 500 woningen, haven, 10ha natuur, 4,5ha bedrijventerrein, reconstructie N242 incl. reconstructie kruising met Broekerweg / Zuidtangent.	X	X	X
14	De Vork	Realiseren bedrijventerrein, 2 windmolens.	X	X	X
15	Westpoort	Ontwikkeling Masterplan waarin ruimte voor kantoren, maatschappelijke en medische voorzieningen (MCA) en alles wat daaraan logischerwijs gerelateerd kan worden (zoals beperkt horeca, detailhandel en onderwijs) in een parkachtige setting	X		
16	Stationsgebied	Transformatie Stationsgebied naar een gemengd gebied met OV-knooppunt, woningbouw, bedrijvigheid en maatschappelijke voorzieningen.		X	X
17	Kop Zandhorst	Herstructurering / transformatie in combinatie met stationsgebied		X	
18	De Frans	Opwaardering buitenruimte		X	

19	De Noord	Herstructurering/verduurzaming Altongebied	X	X	
19a	Alton	Herstructurering/verduurzaming glastuinbouwconcentratiegebied	X	X	X
20	Beveland	Herstructurering bedrijventerrein			X
21	Umbriëllaan 1	Nieuwbouw VMBO en Praktijkschool	X	X	
22	Bergmolen 13	Sloop / nieuwbouw Huygens College.	X		
23	Aanpak Oostertocht	Verbreding en aanpassing waterloop en aanleg natuurvriendelijke oevers op verschillende locaties.	X	X	
24	Waterberging	Aanleg van 3,2ha waterberging aan de Hasselaarsweg.	X		
25	Aanpak 't Waarderhout	Verbeteren recreatieve mogelijkheden.	X		
26	Aanpak N241 en N242	<ul style="list-style-type: none"> • reconstructie tracé N242 Smuigelweg-Verlaat • aanleg turbotronde kruising N241-N242 • aanleg rotonde N241-Verlaat • afsluiting Laanderweg-N242 • aanleg twee ongelijkvloerse kruisingen voor langzaam verkeer: <ul style="list-style-type: none"> o tunnel onder N242 o op maaiveld onder N241 	X		
27	Westfrisiaweg	Aanleg eerste deel N242 – Middenweg, aansluiting lokaal netwerk op Westfrisiaweg.			X
28	Zuidtangent spoorwegonderdoorgang	Realiseren spoorwegonderdoorgang.		X	
29	Fietsbrug	Aanleg fietsbrug langs spoorbrug over N242 + aanleg aansluiting naar Beveland.	X		
30	Verbetering fietspaden	Herinrichten fietspad Westtangent / Krusemanlaan tussen Icaruslaan en Middenweg.	X		
31	Verbetering wegenstructuur	Aanleg weg Oosttangent van Zuidtangent tot Beukenlaan.	X		
32	Verbetering wegenstructuur	Versterken oost-west verbinding Amstel – Smaragd	X		
33	Kruising N242 - Westtangent	Realiseren ongelijkvloerse kruising N242 – Westtangent	X		
34	Reconstructie kruising N242 - Zuidtangent	Reconstructie kruising N242 – Zuidtangent, inclusief 3 fietstunnels	X		
35	Reconstructie Zuidtangent	Reconstructie Zuidtangent van Westtangent tot Middenweg	X		
36	Reconstructie Edisonstraat / N242	Opstelstroken en VRI Edisonstraat / N242	X		
37	Verbetering wegenstructuur	Vergroting capaciteit zuidelijk deel Oosttangent dmv aanpassing rotondes	X		
38	Crematorium	Realiseren crematorium aan de Krusemanlaan		X	
39	Sportpark De Vork	Renovatie		X	X
40	Gebiedsdeel 4	Realiseren wijkcentrum	X		
41	Diverse locaties	Realiseren woonservicegebieden	X		
42	Buitengebied (Smuigel- en Veenhuizerpolder)	Vergroten van de recreatieve waarden (Nota Naar Buiten!)	X	X	X
43	Heerhugowaard	Realisatie van (regionaal) wandelnetwerk met goede stad-landverbindingen	X	X	X
44	Poldermuseum	Ontwikkeling tot (onder meer) recreatie toeristische pleisterplaats als centrum voor duurzaamheid	X	X	X

Nota Bovenwijkse Kosten

De gemeentelijke Nota Bovenwijkse Kosten bevat een kostenoverzicht van de projecten waarvan de noodzaak tot uitvoering een breed belang dienen en niet zijn terug te voeren op een lokale ontwikkeling. Daarnaast biedt de NBK een overzicht van de kostendragers. Het fonds NBK wordt met name gevuld door afdrachten uit grondexploitaties van:

- De Draai
- De Vork
- De Horst
- Stadsentree zuid
- Noordereiland
- Stationsgebied
- Centrumwaard

De afdrachten vinden op grond van het aantal uit te geven meters plaats. De criteria van toerekenbaarheid, profijt en proportionaliteit, die volgens de Wro een rol dienen te spelen bij de afdrachten, zijn nog niet uitgewerkt.

Meerjarenprognose Grondexploitaties

Deze rapportage is in voorbereiding en moet eenduidige, heldere en simpel toegankelijke informatie bieden over de projecten met grondexploitatie op totaalniveau, welke begrijpelijk is voor organisatie, bestuur, management en raad.

Het doel is om te komen tot een rapportage die jaarlijks gelijktijdig met de voorjaarsnota zal worden aangeboden, die informatie geeft over de financiële meerjarensituatie in de gezamenlijke grondexploitaties.

De rapportages gaan risicoanalyses bevatten die mede bepalend zijn voor het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente. Verder zal een integraal overzicht worden geboden van de programma's (aantal woningen, oppervlakte kantoren en bedrijventerreinen etc.), de planning (fasering in de tijd van programma, kosten en opbrengsten) en financiën (kosten, opbrengsten en plansaldi).

Ambitie en financiële besluitvorming

Een groot aantal projecten genoemd in de Structuurvisie Heerhugowaard 2020 is ook al in het Structuurbeeld 2005-2015 genoemd. Deze projecten zijn daarmee al eerder onderwerp van prioritering en besluitvorming geweest, resulterend in opname in de Nota Bovenwijkse Kosten (NBK) en Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG). Van alle projecten moet de financiering op basis van een geactualiseerd NBK worden geborgd. De budgettering van sommige projecten (met name onderwijshuisvesting) is onderdeel van de begroting.

In 2010 is de NBK geactualiseerd. Vanwege de bezuinigingen is het ambitieniveau voor de korte termijn naar beneden bijgesteld, omdat de financiële middelen ontoereikend zijn. Daarmee zal niet voor alle projecten met de (strategische) besluitvorming over het gewenste voorzieningenniveau ook direct zekerheid zijn dat de financiering en daarmee de uitvoering gewaarborgd is. Over het verloop van de economische crisis kan nu niets met zekerheid worden gezegd. Wel kan de verwachting uitgesproken worden dat de duur van de economische crisis korter zal zijn dan de looptijd van deze structuurvisie.

Met de Structuurvisie Heerhugowaard 2020 wordt daarom het strategisch ruimtelijk kader voor de gemeente vastgesteld. Besluitvorming over de financiële ruimte voor uitvoering van de projecten vindt jaarlijks integraal bij de vaststelling van de Voorjaarsnota plaats. In alle gevallen geldt dat kansen voor realisatie van een project moet worden aangegrepen. Zeker ook indien externe financiering kan worden verkregen. Door dan met name met de fasering van projecten in de tijd te schuiven kan een balans gevonden worden tussen de budgettaire opgave aan de ene kant en de realisatie van de gewenste ambitie voor het voorzieningenniveau aan de andere kant.

Park van Luna (bron: Wandelen in Noord-Holland, foto: Hans van Weel)

BIJLAGE

*Gebruik, inrichting en beheer van de openbare ruimte
uitgewerkt tot thema's en projecten*

Verantwoording van het proces rondom de totstandkoming van de definitieve versie

Structuurvisie Heerhugowaard 'Stad van Kansen' 2020

In 2009 is een start gemaakt met de aanpak om de voorgaande ruimtelijke visie zoals vertaald in het Structuurbeeld Heerhugowaard 2005-2015 te actualiseren. Het structuurbeeld was vastgesteld in 2004 als ruimtelijke vertaling van de stadsvisie 'Heerhugowaard, Stad van Kansen' die in 2002 in samenspraak met inwoners, belangenorganisaties en ondernemers tot stand is gekomen.

De komst van de Nieuwe wet ruimtelijke ordening (Nwro) en de Grexwet (Grondexploitatiewet) maakte het noodzakelijk om met een actualisering te komen, terwijl de gemeente Heerhugowaard onder andere inmiddels ook de ambitie heeft uitgesproken om in 2030 een energieneutrale gemeente te zijn. Met deze nieuwe ontwikkelingen is in voorliggende Structuurvisie rekening gehouden.

Een integraal samengestelde projectgroep heeft zich vervolgens gebogen over de inhoud van de Structuurvisie.

Heerhugowaard heeft de traditie om in een zo vroeg mogelijk stadium externe belanghouders bij beleidsontwikkelingen te betrekken, vandaar dat – behalve de officiële ter visieligging – ook nog een inloopavond is georganiseerd om onze externe contacten en belanghouders, zoals Kamer van Koophandel, Bedrijfskring, Maatschappelijke Instellingen, Woningcorporaties, Woon-consumentenorganisaties e.d. erbij te betrekken.

Overeenkomstig de Inspraakverordening van de gemeente Heerhugowaard en de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht heeft het concept 6 weken (van 10 maart t/m 21 april 2011) ter visie gelegen. De ingediende (relevante) zienswijzen zijn in het concept verwerkt, waarna het college van burgemeester en wethouders de Structuurvisie Heerhugowaard 'Stad van Kansen' 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad heeft aangeboden in de raadsvergadering van 13 september 2011.

Naslagwerk gemeente Heerhugowaard

Regionale woonvisie (2006)
Regiovisie Noord-Kennemerland (2008)
Visie Westpoort
Rapportage STEC-groep bedrijventerreinen Noord-Kennemerland
Toekomstvisie Alton (2009)
Syntheserapport Noord-Holland-Noord (2008)
Projectplan Stationsgebied (2009)
Visie WWZ gebiedsdeel 2
Ruimtelijke visie woonservice-zone en Gerard Douwplantsoen
Naar buiten! Visie recreatie buitengebied (2010)
Wijkontwikkelingsplan 'Kompas op de Noord'
Masterplan Voorzieningen 2010-2025
WMO Beleidsplan 2007-2010
Nota Wonen, zorg en welzijn
Visie Welzijnsbeleid Heerhugowaard
Projectplan Ontmoetingsfunctie
Programma Kansrijk Jong
Kansen voor Cultuur 2005-2008
Ambitieuze en realistische, Heerhugowaards popbeleid
Vrijwilligerswerkbeleid 2008 -2011, 'Gedragen ambitie, gedegen toekomst'
Wijkgericht werken
Sportnota
Beleidsplan Spelen
Kadernota Brede school
Nota Lokaal Gezondheidsbeleid
Onderwijs achterstandenbeleid
Beleidsnota Wonen in Heerhugowaard 2007-2015
Nota grondbeleid
Nota Bovenwijkse Kosten
Wijkvisie Rivierenwijk
Visie openbare ruimte 2020 (2009)
Beleidsplan Openbare Ruimte Heerhugowaard (2009)
Groenstructuurvisie 2010-2020
Regionale Bereikbaarheidsvisie Noord-Kennemerland
Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) Heerhugowaard
Beleidsplan Duurzame Ontwikkeling 2008-2012
Waterplan 2006 - 2015

Werkgroep Structuurvisie

Beleidsadviseurs gemeente Heerhugowaard:

Stephan den Nijs	projectleider, wonen
Hans Visscher	stedenbouwkunde
Patrick Rentinck	ruimtelijke ordening
Liesbeth Aarts	economie
Gerlof Kloosterman	maatschappelijke voorzieningen
Rob Zweekhorst	groen
Herman Best	groen
Dusan Zamurovic	water
Martien Ippel	verkeer en vervoer
Richard van Buren	duurzaamheid en milieu
Inge Vosse	procescoördinator

Ondersteuning HzA stedenbouw & landschap:

Anita Wijnholds	projectleider, landschapsarchitectuur
Danielle Bakker	planologie
Robbert Jan Wijntjes	stedenbouwkunde

Fotomateriaal aangeleverd door:

HzA Stedenbouw & Landschap
Kees Kruithof, gemeente Heerhugowaard

HZA stedenbouw&landschap

Bierkade 1
Postbus 2033
1620 EA Hoorn
t 0229 216757
f 0229 210952
info@hzabv.nl

www.hzabv.nl

